

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre ... 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Optimizmus és pesszimizmus.

Irta: Argus.

Két véglet. Határozott, megingathatatlan bizakodás minden iránt arra nézve, hogy amit teszünk vagy tenni akarunk, remélünk vagy várunk: csak jól sikerülhet. Ez az egyik: az optimizmus.

A másik, a pesszimizmus, éppen ellentéte az előbbinek, vagyis: a sötét reménytelenség. Mindentől, mindenkitől, mindenből és mindenről csak rosszat hinni és várni. Sikertelennek és eredménytelennek látni és hinni szándékunk, tervünk, munkánk jövőjét.

Az előbbivel jellemezhetem azt a közleményt, amely a Csendőrségi Lapok folyó évi 17. és 18. számában «A cigányügyről» cím alatt megjelent.

E közlemények minden sorából a legteljesebb optimizmus árad felénk ott, ahol a vonatkozó belügyminiszteri rendeletről várható eredményről szól. Annyi és oly erős bizakodás van benne, hogy szinte jól esik nekünk csendőröknek hinni és remélni azt a sok jót és üdvöt, amely az említett rendelet végrehajtása nyomán fakadhat.

Minket csendőröket érdekel ez legjobban. Több mint 30 év óta nekünk van a legtöbb bajunk a cigányügy rendezetlenségével, vagy ha úgy tetszik, a rendezetlen cigányokkal.

Hiszen van a cigánnyal baja mindenkinek. Hatóságoknak és az ország egész lakosságának egyaránt. De mégis legtöbb van nekünk csendőröknek, mert a hatóságok és a lakosság is csak mihozzánk fordulnak, ha a cigányokkal baj van. A csendőrség intézi azt elrendesen legalább annyira, amennyire az a csendőrségre illetékes.

Éppen ebből a sok bajból következtetve, mi nem lehetünk olyan határtalan optimizmussal a rendelet eredményessége iránt. Sőt, ha a cigányokkal való bajlódásunk során szerzett tapasztalataink alapján mérlegelnék a dolgot, az eredmény talán éppen a pesszimizmus lehetne.

Mi azonban nem követhetjük sem az egyiket, sem a másikat. Nem lehetünk, nem akarunk lenni sem optimisták, sem pesszimizisták. Inkább megmaradunk a két véglet közé eső arany középuton s reménykedve reméljük: hátha sikerül.

Ha sikerül, utódainknak lesz kevesebb bajuk. Ha nem sikerül, átvesznek ők is egy, évszázadokon át sikertelenül folytatott s eddig még mindig befejezetlen munkát. De több bajuk nem lesz vele, mint nekünk és elődeinknek volt.

Pesszimizisták tehát nem lehetünk. Ellenben optimisták lehetnénk. Mert ha évszázadokon át folytatott kísérletezés után végtére mégis sikerült a repülés problémáját megoldani, miért nem sikerülhetne a cigánykérdés megoldása is egyszer valakinek. Elvégre a felfedezések és az újabb és újabb sikeres találmányok korszakát éljük. A sok felfedezés és feltalálás között nem volna csoda, ha eltalálnánk egyszer a cigánykérdés megoldása is. A kérdés csak az: vajjon e mostani rendelettel-e vagy talán majd egy másikkal?

De fogas kérdés még az is, hogy: mennyi idő állat oldódik meg ez a probléma? Mert köztudomásu, hogy csak az sikerül legjobban, ami hamar sikerül. Ellenben, ha sokáig huzódik, félő, hogy elposványosodik az ügy és marad minden a régiiben.

Tagadhatatlan, hogy a rendelet intencziói a lehető legjobb akarattal kecségtetik a megszelidíteni szándékolt félvad cigányokat. És, ha ezek nem volnának olyan csökönyösek s nem ragaszkodnának olyan elszántsággal ősi szokásaikhoz, hát csakis ilyen jövővel való kecségtetés mellett lehetne őket állandó letelepülésre szoktatni.

Egyik kézben kenyér, a másik kézben — engedetlenség esetére — a fenyíték, de ez is a leghumánusabb mértékben, a fokozatos rendszer szerint alkalmazva.

Csak az a sok «de» és az a sok «ha» ne volna, ami a rendelet végrehajtásáig még fel fog vetődni.

Nem akarok elébe vágni az eredményeknek, de (már is egy «de») az bizonyos, hogy ennek a rendeletnek az óhajtott végrehajtása csak az esetben sikerülhet, ha (most meg egy «ha») a cigányok kóborlásait megakadályozandó, a hatóságokkal és a csendőrséggel karöltve közreműködnek a lakosság is és a bizonyára hosszasan tartó küzdelembe egyik se unna bele.

A rendelet pedig, amint a közleménybeli kivonatból kivehető, mitsem szól a lakosságról. Csak a hatóságok és a csendőrség kötelességeiről intézkedik. Pedig hát a lakosság kedvező magatartása óriási befolyással lenne a polgárosítás megkönnyítésére.

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

Igaz ugyan, hogy a lakosságnak külön rávonatköző rendelkezés nélkül is kötelessége a hatóságokat és a csendőrséget ebben a cigányügyben támogatni. Ez teljesen önként értetődő kötelesség, Ennek elmulasztását azonban passzív magatartásával is megteheti a lakosság anélkül, hogy ezért törvényileg felelősségre vonható.

Erre vonatkozólag igen jellemző példa az alábbi eset:

Éppen a dánosi rablógyilkosságban részessé vált egyik cigánykaravánnal történt, a rablógyilkosság előtt 8—10 nappal a kiskunfélegyházai határban, hogy a két helyen lopást, egy helyen pedig csekélyebb jelentőségű rablást elkövetett és az utszéli tanyák között szétszórtan csavargó ezt a karavánt, az idejekorán értesített csendőrség egy két főből álló járőre meglepte s összetereelvén annak tagjait, elfogottnak jelentette ki, s hogy minden nagyobb nehézség nélkül bekísérhesse az ez ellen tiltakozó karavánt, a férfi cigányokat meg akarta bilincselni, aminek azonban úgy a férfiak, mint az asszonyok nagy láрма közben egyenesen ellenszegültek.

Ekkor vagy négy tanyai lakost vett maga mellé a járőr és az egész karavánt egyik közeli tanyába kísérte. Ott a lármázó, sivalkodó nőket és gyermekeket — lehetek 15-en — az istállóban helyezte el, két vasvillás, erős, fiatalembert állítván az ajtóba, hogy a harcziás viselkedésü 5—6 asszony kitódulását megakadályozzák. Ők pedig a másik két parasztember segítségével a cigány férfiak megbilincseléséhez fogtak.

Elsőnek a híressé vált Balog Tuta került sorra. Ez nyavalyatörést színlelvén, nagyhangu ordítás közben földre vetette magát, mire az istállóban levő asszonyok nagy sivalkodás közben, hogy megölték a Tutát, neki rontottak a két vasvillás férfinak s úgy elseperték őket az ajtó elől, mintha ott se lettek volna és pár pillanat alatt oly ellenséges szándékkal vették körül a csendőrséget, egyikük egy locsoló kannát vágván az egyik csendőr fejéhez, hogy csak fegyverhasználat alkalmazásával lehetett őket engedelmességre kényszeríteni.

Hogy a négy parasztembernek ennél az esetről semmi hasznát nem vették, azt — azt hiszem — felesleges is mondanom. Azok csak bámultak, vállukat rángatták, adták a rendkívül meglepettet. Pedig bárki is bizonyos lehet felőle, hogy ha saját érdekükről lett volna szó, az a négy vasvillás ember az egész karavánt talán agyon is verte volna. Viselkedésüknek azonban megvan a magyarázata.

A lakosság ugyanis általában közönyös a cigányok iránt. Sőt sok esetben, embertársaikat látván bennök, elnéző, rokonszenves velük szemben. Nagyon sokszor pártfogókra, bűnesetekben pedig segítőtársra talál a cigány közöttük. És csak rendkívüli bűncselekmények elkövetése esetén zudul fel ellenök a közvélemény. Mászszor, szórványosabb és jelentéktelenebb bűncselekmények,

csak lokális jelentőségű és hamarosan elmuló felzudulást, elégedetlenséget váltanak ki a lakosság körében.

Ez utóbbi esetekben csak a megkárosított lármázik, mások ellenben egy «adta-teremtette» vagy «fel kellene akasztani mind egytől-egyig» kifejezéssel napirendre térnek az esemény felett és bizony gyakran előfordul, hogy a csendőrnek is megtagadják az engedelmességet, ha cigányok üldözéséhez, elfogásához stb. segítségül hívják őket.

Különösen a tanyai lakosság viselkedése tulságosan passzív e tekintetben, holott éppen ezek lehetnének legjobban segítségére a hatáságnak és a csendőrségnek. De hát ők úgy vélekednek: «Akinék szélen a háza, Isten a szomszédja»! S bizony kétszer is meggondolják, hogy a cigánynak ártsanak-e vagy a hatáságnak a használjanak. Ők mindig a jövőre, a bosszura számítanak.

Mert nem kell ám azt hinni, hogy a cigány, ha letelepítéséhez hozzáfognak, mindjárt beadja a derekát. Talán majd a második, esetleg a harmadik generáció. Addig még nagyon sok cigányüldözés lesz az alföldi tanyák és az alföldet körítő hegységek erdőségei között.

Nem akarom itt emlékezetbe idézni az ősmagyarokat, akik felett pár száz évnek kellett eltelni, míg az őseiktől öröklött nomád élettel felhagytak s ennek folyamánként a megszokott sátor és kunyhó helyett szilárd falu és tetővel ellátott épületekbe költöztek, ebben az akkor már nyugodtan birtokolt honhazában.

De nem hivatkozom az amerikai Inkákra és indiánokra sem, akiknek hiába ígért fűt, fát, kövér legelőt, vadban bő erdőket az Egyesült Államok kormánya, csak engedelmeskedjenek a letelepítés iránt kiadott rendeleteknek, mégis inkább ellenszegültek, harciba kezdtek, leöldöstették magokat, hogy sem ősi szabadságukról lemondjanak.

Azért nem hivatkozom ezekre az eseményekre, mert könnyen azt mondhatnák rá, hogy ezeken nincs mit csodálkozni, még a kevésbé civilizált világban történtek ezek, amikor még a magyarokkal szomszéd nemzetek is csak kezdetleges korát élték a civilizációnak és az indiánokat letelepíteni szándékozó angolok és spanyolok sem nagyon büszkélkedhettek akkori kulturáltságukkal.

Most azonban — mondhatnák — sokkal könnyebben fog ez menni, mert bármerre is huzódnék a cigány eme most ráerőszakolt civilizáció elől, mindenütt művelt nemzetekre talál s végre is be fogja látni, hogy mostani félvad állapotában ezeknél sem talál pártolásra és nem találhat olyan hazára, ahol zavartalanul folytathatná eddigi rabló, nomád életét.

És ez így is van. Tudja ezt a cigány mind. És még sem fog könnyen lemondani az ő eddigi szokásairól és a kóbor életmódjáról.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és hurokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítottait 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

A hol a románok betörték. — A Vöröstorony-szoros.

Előre látható, hogy amint a telepítési akció annyira megy, hogy minden cigánynak meg lesz határozva a tartózkodási helye, az illetékes csendőrök akár mást se teyenek, mint a hozzájuk tartozó községek szökött cigányait keressék.

Ott lesznek azok már pár nap múlva künn a határban a tanyák közt, az erdőségekben, a homokbuczkás, csalitos, bozótos helyeken, a Teremtő szabad ege alatt, ahol mindenfelől a szabadság mosolyog feljök, a ponyvasátorokban, a nélkülözhetetlen, örökké füstölgő tűz mellett, ahol nem érzik a rájuk erőszakolt kultúra békóit, ahol minden madár nekik dalol s minden ember, gazda vagy cseléd, ur vagy szolga, akarva nem akarva, éppen úgy mint eddig megosztja velök amije van, szánalomból, jóindulatból, félelemből vagy barátságából, ingyen vagy babonával, kártyavetéssel helyettesített vagy bármi más módon, de az adott anyaggal arányban nem is álló ellenszolgáltatásért, az mindegy.

És a lakosságnál is marad minden a régiben. Ki ér rá a cigánnyal törődni közülök? Ha valakit megkárosítanak, menjen a csendőrséghez, hatósághoz a panaszával. Ellenben a többiek, az érdektelen felek, a «ne szólj szám, nem fáj fejem!» elve alapján hallgatnak, mint másszor és nem teszik ki magukat csendőri kikérdezéseknek, hatósági kihallgatásoknak akkor, mikor talán éppen a legsürgősebb munkáikat kell végezni. És különösen nem azoknak a károkozásoknak, amiket a bosszuálló cigány részéről — mondjuk ki — elég jogosan feltételezhetnek.

A lakosság, különösen a tanyai lakosság s a pusztákon, erdőkben élő pásztoremberek nem elméleti, hanem gyakorlati alapon gondolkoznak, mikor felvetik azt a kérdést:

«Mégvéd engem az állam a cigánytól; ad nekem kártérítést a cigány okozta károkért? Sovány elégtétel az nekem, hogy a tolvaj, a rabló, a gyilkos cigányt elítélik, bezárják, ha elfoghatják. Addig azonban míg ez megtörténhetik, a bosszuálló cigány, akit feladással, az üldözésében való segédkezéssel ellenségemmé teszek, felgyujthatja a házamat, asztagomat, kazlaimat, ellophatja, rabolhatja jószágaimat s elveheti az életemet.»

«Az állam, a hatóság, a hatósági közeg csak akkor cselekszik, ha a büncselekmény már megtörtént s ha az valamiképen tudomására jut. Addig nincs segítségemre.»

«Hogy kigyót melengetek a keblemen, ha a cigányt segítem. Lehet, de megvan az a reményem, hogy nem bizonyos.»

«Ha enni adok, ha nem árulom el üldözői előtt a rejtekhelyét vagy menekülési irányát, mely utóbbiakat rám sem bizonyíthatják, hogy szándékosan mulasz-

tottam el, talán nem bánt a cigány, talán megkiméli a vagyonomat.»

A köznép csak kétféle eljárást ismer, illetőleg tart célravezetőnek. Enni adni a cigánynak, a szükségességekkel ellátni őt, ha mindjárt kényszerből is, ha valami hasznát veheti munkájánál s ha legalább is az ő fel fogásának megfelelő becsületességgel viseli magát. Ellenben agyonütni, felakasztani mindjárt, ha kárt tesz.

Liberális és radikális egyszerre. De mind a két esetben mindjárt a legszélsőbb végletekig. A fokozatos rendszernek, a két véglet közé eső arany középutnak, a messzemenő méltányossággal egyesített fokozatos szigorinak azonban nem hive. Kulturát terjesztő előharcosokat vagy hasonló önkéntes missziót teljesítőket alig találunk a köznép soraiban.

Általános felfogásuk ez: A hol vad van, ott bizonyosan vadorzóval is mindig találkozunk; míg lesz mit lopni, tolvaj is akad mindig; míg könnyen befolyásolható emberekre talál a pénz ördöge, a szélhámosok, csalók, rablók és gyilkosok fajtája sem fog kifogni soha s mindezeket, míg a cigány cigány marad, azután is el fogja követni, ha letelepítésük valamennyire is sikerül.

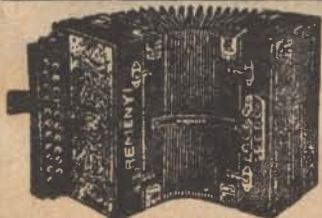
Igy és ehhez hasonló módon gondolkozik a köznép. És ennek az ellenkezőjéről, a megváltoztatásáról meggyőzni legalább is lesz olyan nehéz és kell hozzá oly hosszú idő, mint a mennyit a cigányok letelepítéséhez, kötött-helyhez szoktatásához és az előreláthatólag is le nem kicsinyelhető nehézségekre leközdésére áldozni fogunk.

Ezt azonban csak azok tudják, akik a nép között élnek, naponta köztük járnak, annak gondolkodásmódját és lelkivilágát ismerik. Ezek között pedig, talán nem leszek szerénytelen, ha első helyre a csendőrséget teszem.

A cigányok letelepítésénél, illetőleg az ezzel járó nehézségekre leközdésénél tehát a lakosság aktív szereplésére nem, vagy legalább is alig számíthatunk. Enélkül pedig, talán nem állítok hihetlent, ha csupán fél-eredményre csökkentem a kísérletezés következményeit.

A most kiadott rendeletnek az a korlátozó intézkedése, hogy a cigányt most besorozzák, lovát, kocsiját hadiczelokra rekvirálják s csak hatósági engedéllyel tarthat azután lovat és megfelelő igazoló okmány (bizonyítvány) nélkül nem kóborolhat sehoh; — igen kevéssel több, mint az eddigi hasonló megszorítások voltak.

A katonaköteles cigányt eddig is besorozták, ha — kézrekerült. Ő pedig úgy elszökött akkor is, mint most. Hiszen egy-kettő kivételével a most besorozott cigány is katonaszökevény vagy szökésért börtönben ül. Vagy

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árgyék kérendő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMÓPHON

40—50—60—70 korona
legfin. azél óraműszerkezettel

A hol a románok betörték. — A magyar-román határ a Zsil-völgyében.

megettette ezelőtt és megteszi ezután is, hogy mesterségesen előidézett öncsonkítással szolgálatképtelenné, katonai szolgálatra alkalmatlanná teszi magát. A lótarásnál hatósági korlátozás volt ránézve eddig is a járlatrendszer. És volt is járlatja mindig, sőt több is, mint lova.

Ha járata volt, tudott hozzá megfelelő leírásu lovat lopni vagy cserélni hamarosan. Viszont, ha lovat lopott, járlatot is tudott hozzá szerezni. Hogy hol, kitől, és mi módon, megvesztegetés vagy cserebere útján, annak minden cigány megtalálta a módját. Segitőtársa mindig akadt ehhez a saját fajtája vagy a lakosság között. Ha aztán lova is volt meg járata is, könnyű volt neki ezek egyikét a másiknak megfelelően illetve ahhoz hasonlóvá átalakítani vagy átalakíttatni úgy, hogy a járlatnál is nehéz volt vagy épen rá sem lehetett jönni a meghamisításra, a lóra meg rövid idő múltán a megkárosított tulajdonos maga sem ismert rá.

Arra nézve, hogy az utazgatáshoz kiadandó bizonyítványoknak mily korlátozó ereje lesz és mennyire fogja megkönnyíteni az ellenőrzést, — pár év múlva majd hiteles tapasztalatokkal rendelkezünk. Annyit azonban most is meg lehet említeni, hogy ha a törvény minden §-át épen a kultúrember igyekszik minden módon ki játszani, a cigány, az ő veleszületett, sokoldalú ravaszágával nem fog civilizált embertársa mögött maradni a bizonyítványa ellenőrzésének kijátszásában.

De megnehezíti majd a cigányok letelepítésének keresztülvitelét a lakosság ellenszenv és a letelepített cigánynak okkal vagy ok nélkül való, de határozottan előrelátható folytonos üldözése is.

Talán különösnek tetszik az olvasó előtt, hogy a lakosság ellenszenvét hozom itt fel, holott pár sorral feljebb ennek épen az ellenkezőjéről, t. i. arról tettem említést, hogy a cigány a lakoságnál pártolásra talál.

Ellentét azonban nincs a két állítás között. Megmagyarázza ugyanis az a körülmény a látszólagos ellentétet, hogy a pár napi tartózkodás után tovább vonuló cigánykaraván még ébreszthet bizonyos fokú rokonszenvet a lakoságnál, de a cigánynak állandó letelepítése azt az ellenszenvet, amelylyel a lakosság a cigány iránt viseltetik, csak fokozni fogja.

Előre is bizonyosra vehetjük, hogy *cigánysor* nem lesz valami kedves terület egyik községben sem. Ami aprócseprő lopás, gazdátlan károkozás és más egyéb kisebb-nagyobb bűncselekmény történik a községben, annak tettesét és bűnjeleit — ha ilyen is lesz, elsősorban mindig a cigánysoron fogják gyanítani és keresni.

Lehet, hogy egynémely, esetleg sok esetben jogos lesz ez a gyanu, de tagadhatatlan az is, hogy sok jogtalan zaklatásnak lesznek majd kitéve a cigánysor lakói.

A cigányokat jellemző napirendszerű veszekedések, verekedések, a közeli lakoságnak folytonos kéregetés-

sel, kunyorálással való zaklatása szintén gyakori panaszra fog okot adni, a miknek következményeit szintén a hatósági pártfogás alá került cigányoknak kell majd viselni, mert hiszen a szavahihető lakossággal szemben ki hinne a mindenki által ravasznak, gonosznak ismert cigányok védekezésének. És bizony, mi csendőrök is, nagyon sokszor *felülünk* majd ezeknek az *alapos* feljelentéseknek.

Azt hiszem, mindenki előre látja, hogy mi lesz ennek a vége. Az, hogy a cigány megunja a testet-lelket nemesítő kultura eme csőstől hulló, de soha nem óhajtott áldásait s egy szép reggelen üresen marad hol egyik hol másik község büszkesége: a cigánysor.

Telefonozás, táviratozás a szélrózsa minden irányába: a környékbeli csendőrség mozgósítása követi ezt és folyik a nyomozás mindaddig, míg a boldoggá tett községek érdemes új honpolgárai, a közhatóságilag megállapított néven: Kanalas Csurár Tuták, Kolompár Sztoljka Lulugyák stb. kézre nem kerülnek és a hűtlenül elhagyott fészekbe vissza nem szállítodnak.

Másik szintén súlyos küzdelmek tárgya lesz, leszoktatni a cigányt a sátorbeli, a tűz melletti életről. Hogy mennyire hozzá van nőve a cigány a sátorhoz és a tűzhöz, élénken jellemzi az alábbi eset:

Egyik pestmegyei rendezett tanácsu városnak már régen van egy cigánycsalád lakosa. Aféle intelligensebb család ez a cigányok világában. Tyuktojás nagyságu ezüstgombos ruhájú férfakkal és jól öltözött nőkkel. Saját házastelkük van benn a városban. Cserepes házuk, mint bármelyik jómódu polgárnak. De azért az év nagy részében uton van az egész család. Szent-Pétervártól — Londonig az övük szokott lenni a világ. Nem vármegyében, hanem országokban folytatják a lovakkal való kupeczkedést. Magam is láttam annak idején útlevelükön szentpétervári és londoni konzulátusaink hivatalos pecséiteit.

Ha néha-néha hazakerültek s otthon töltöttek pár hetet, soha se huzódtak be a családiház békés födele alá. Sátort ütöttek az udvaron és tüzet raktak alatta, mint a pusztán szoktak. Mikor pedig a tűzveszélytől féltő szomszédok panaszára betiltotta a rendőrkapitányság az udvaron való tüzelést, kapta magát Miklós cigány: a családfő, a helyett hogy lakóit kilakoltatta volna, inkább épített tető nélkül egy házfalat és ha otthon voltak, ott a falak között ütötték fel a sátort s abban töltötték tűz mellett azt a pár napot, mert mind mondá «a seginy cigánynak csak a szabad ig alatt, a tizs mellett sip az ilete!»

Pedig rojtos gatyában, slingelt ingben, keményszáru csizmában és kék mándliban járt és hosszuszáru pipából «fistelt» a család «firfi nemzetsige», törvénnyel, csendőrrel bajok nem volt, ha vettek, készpénzzel fizet-

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünélküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

tek mindent, nem csaltak, nem loptak, polgári állapotokra büszkén hivatkoztak és bizony minden huzódozás nélkül parolázott velök bármelyik mándlis polgár az ugorkák hazájában. De azért ősi szokásaikról, a sátorbeli, tüzmelletti életről és a folytonos kóborlásról még sem tudtak lemondani.

Amint az eddig felsoroltakból következtethető, nagyon sokféle és csak sok bajjal leküzdhető nehézségekkel kell szembeállani az államhatalomnak, míg ezt a félvadnépet polgárosíthatja és ebből — mint az előbbi közlemény írója is nagyon találóan jellemezte — éppen a csendőrségre fog hárulni a legnehezebb feladat.

A csendőrség azonban ebben is, mint az államhatalom más terveiben és kezdeményezéseiben, amelyekben reá szükség volt, ép úgy mint eddig tette, meg fogja állani a helyét, csak legalább legyen majd elég csendőrré a küzdelmes és főként meghatározhatatlan ideig tartó súlyos feladatra.

Előre nem jósolunk, sem jót, sem rosszat nem állítunk. Optimisták nem vagyunk, pesszimisták nem akarunk lenni. Csak azt hisszük: talán sikerül! És, hogy sikerüljön ez a nagy munka, a belőle reánk eső résznek állunk elébe!

Jóslatok Anglia sorsáról.

Bármilyen kétkedéssel fogadjuk is a régi jóslatokat, annyit mégis el kell ismernünk róluk, hogy igen gyakran eltalálják a századok mulva bekövetkező eseményeket. Mikor Kemerich Miksa, a komoly német természettudós megírta «Prophezeiungen» című könyvét, barátai ezt kérdezték tőle: Hát már ön is megbolondult?

Pedig ő csak chronologikus sorrendbe szedte a régi jóslatokat. És nem lehet tagadni, hogy akadnak emberek, a kik a messze jövőbe látnak. Hogy minő rejtelmes szellemi erő képesíti erre őket, azt még csak ezután fogják megfejteni az orvosok, vagy természetbuvárok, de hogy sok régi jóvendőmondás bevált, azt elvitatni nem lehet.

Különösen divatban volt a jóvendőmondás a középkorban, a mikor a kultura még igen alacsony színvo-

nalon volt s a bűbájósok, a ráolvasók, a jósök és kuruzslók dúsan arattak. De voltak már ekkor olyan jóvendőmondók is, a kik valami belső sugallatból vetítették előre a messze jövő képeit. Kiváltképpen a kalendáriumok voltak tele ilyen jóslatokkal. Albertus Magnus és Michael Nostradanus igen nagy hirre emelkedtek e jóvendőmondók közül.

Ez utóbbiról azt állítják, hogy már 1500 táján megjósolta a csaknem három évszázaddal később bekövetkezett nagy francia forradalmat. Napoleon bukását, sőt a most dúló világháborút is. Mint hihetetlen csodat említette föl, hogy abban a világháborúban a katonák a levegőben járó gépeken fognak csatázni s ez a nagy háború Anglia megsemmisülésével fog végződni.

Egy Cerotte nevű francia író már 1702-ben megjósolta a francia forradalmat.

A természeti jelenségeket is jóslásokra használja föl a nép. 1854-ben egy porosz lap azt írta, hogy január 22-én Rüderich közelében, Arnberg megyében, fata morgana jelent meg, a mely nagy csatát ábrázolt s még a katonák egyenruháját is meg lehetett különböztetni.

Ebből azt következtették, hogy itt fog lejátszódni a világ legnagyobb csatája, de hogy mikor, erről senkise volt tisztában. 1813-ban Westfáliában, Rüdeshim mellett, bezártak egy Benedek-rendi kolostort. A rendfőnök a kolostor bezárása után ezt jósolta:

Nagy háború fog kitörni, a melyben a világ minden népe résztvesz. Az ó- és újvilág fog egymással szemben állani. Ez lesz a legutolsó háború a földön, de egyúttal a legborzalmasabb is. Egy jámbor, istenfélő, békebarát uralkodó fog győzni s meg fogja verni Isten ellenségeit. Ez a háború száz esztendő mulva kezdődik, a mikor a poroszok aratásra indulnak.

A rendfőnök tehát az időpontot csaknem hajszálnyira eltalálta. Noha ezt mindenki előre látta s maga Tolstoj gróf is megjóvendőlte, ő azonban 1912-re tette a kitérés idejét. Minket leginkább érdekel Nostradanus jóslata, a ki szerint ez a világháború Anglia megsemmisülésével fog végződni. Olyan világhatalom, mint Anglia ugyan végleg meg nem semmisülhet, de már most is azon az uton van, a mely előbbi nagyságának összeomlásához vezet. Casement kivégzésével saját hazájában olyan krátert nyitott meg, a mely szünetlenül háborogni fog s ha a szenvedély hamuesője el is takarja a lappangó tüzet, később annál hatalmasabban fog kitörni.

Egyiptom és a Suez-csatorna, valamint India könnyen kicsúszhatik a talpa alól s ha ezeket elveszti, vége ősi világalmánának. De ha egy hatalmas birodalom élén olyan rövidlátó politikusok vannak, mint Angliában, akkor az a nemzet megérdemli a sorsát.

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású «CAMPOLIN» törvényileg védett vízhatlan bőrkenőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa szégtől, Budapest, V. kerület, Váczi-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váczi-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

A hol a józan ész elnyomja a vak gyűlölet, a belátást a boszúvágnak lángja, ott a végzetes fordulatnak előbb-utóbb be kell következnie.

És senki se fogja sajnálni Anglia bukását, mert egyedül ő az oka a háború czéltalan elnyújtásának.

KÉPEINKHEZ.

A hol a románok betörték.

Hazánk természeti szépségekben és történelmi emlékekben rendkívül gazdag délkeleti széléről, a Kárpátok gyönyörű bércei és szorosai felől ádáz harcizaj hallik. Gazdagabbak vagyunk egy szomorú tapasztalattal és gazdagabbak egy — új ellenséggel is. Románia, a hálás szomszéd, bár évtizedek óta élvezte barátságunkat, sőt titkos szövetségesünk is volt, a háború kezdete óta pedig, hol szóval, hol tettel, de mint kiderült, mindig csalárd módon, ismét csak barátságával hitegetett bennünket, végre is levetvén álarczát, ellenségeinkhez szegődött és a folyó évi augusztus hó 27-én esti 9 órakor bécsi követével átadatta hadüzenetét.

Közös emberi tulajdonság: hogy az ellenségről ritkán szoktak jót mondani. De tagadhatatlan az is, hogy mégis más véleménynyel vagyunk egy nyílt ellenségről, mint arról, a ki folyton szemünkbe hizeleg, jó képet mutat, titkon s a hátunk megett pedig boszút forral, ellenségeinkkel konspirál s orvul tör reánk. Románia pedig ez utóbbit tette velünk. Megbizottjuk még át sem adta a hadüzenetet, hadseregeik előcsapatai már megkezdtek az ellenségeskedést, a Kárpátok bércein és szorosain betörték Erdélybe s legtöbb helyen kiméletlenül lemészárolták a csak néhány csendőri bajtársunkból és néhány népfelkelőből állott határőrséget, a melyek, noha nem tudtak még akkor a hadüzenet megtörténtéről, szolgálati megbízatásukhoz hiven, feltartóztatni igyekeztek a — szerintük — csak határsértéssel gyanusítható román katonaságot.

Száz meg száz ellenséget láttak már a Kárpátoknak a jelen számunkban közölt képeken bemutatott szorosai. Betört már ott török, tatár, orosz, de mindannyiszor ki is verték őket dicső elődeink. Az újabbkori Leonidások ezrei véreztek már el ezeken a helyeken, de ellenség még nem üthetett állandó tanyát a Kárpátok bércein belől. Évtizedeken át tartó békés idők után megint hadak utjává váltak ezek a történelmi emlékü bércek és szorosok. És ha még eddig, több mint ezer éven át, sikerrel tudott örködni a magyar haza határainak csorbíthatatlansága felett, hű marad ezuttal is ősi tradícióihoz. És biztosak lehetünk a felől, hogy az az ellenség, a mely vért szomjazva, bösz üvöltéssel, orvul tört be reánk ezeken a kevéssel előbb még békés utakon, a rémület és a halálfélelemtől kergetve fog még ugyanott visszamenekülni, ha a már harmadik év óta tartó ádáz harcokban megedződött vitéz seregeink reakciók mérik a döntő csapást.

HIREK.

Adományok. A császártöltési őrs legénysége a háborúban elesettek özvegyei és árvái részére 4 koronát, a zsámboki őrs legénysége pedig, a vak katonák részére, 13 koronát küldött be hozzánk. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Dicséretetek. A cs. és kir. 6. számú portyázó hadtestparancsnokság, a II. számú csendőrkerület állományába tartozó Szücs Illés őrsv. cz. őrmester és Lendvay Imre cs. cz. őrmestert buzgó és fáradhatatlan iparkodással és hűen teljesített szolgálatainak elismerésül, nyilvánosan megdicsérte.

Erdélyi menekültjeink kérelmei. Lőrinczi Mihály, gyimesközéploki őrsbeli őrmester neje ezuton értesíti ismeretlen tartózkodású férjét, Lőrinczi Mihály csendőr őrmestert, hogy jelenleg Törökszentmiklóson, (Jász-Nagykun-Szolnokmegye) Petőfi-ut 29. sz. alatt tartózkodik. Egyuttal arra kéri férjét, hogy hogylétéről mielőbb értesítse. — A bereczki őrsről elmenekült Borcsa Józsefné, csendőr őrmester neje és Juzsan nyugalmazott csendőr, népfelkelő neje kéri mindazokat, kik férjeik felől valamit tudnak, erről őket a csorvási csendőrlakanyába címzett levélen értesítsék.

Kérelem. Futaki Gábor csendőr, ki Gönczön (Abauj-Tornamégye) állomásozik, kéri Illés István, Járfás István és Posztós Ferencz cs. cz. őrmestereket, kikkel 1914—16. években Vodiczán együtt szolgált, hogy címüket vele egy fontos ügyből kifolyólag közöljék. — Lőrincz József cs. cz. őrmester, az abrudbányai őrsről kéri Fazekas János cs. cz. őrmestert, a ki a gyimesbükkösi őrsön szolgált, hogy jelenlegi hollétét vele tudassa.

Pályázat kapusi állásra. A Franklin-Társulat könyvnyomda és irodalmi intézetnél egy kapusi állás megüresedett, melyet az intézet egy megbízható nyugdíjas csendőrrel óhajtana betölteni. Felkéretnek az őrsparancsnokságok, hogy körletükben esetleg tartózkodó ily egyének figyelmét erre felhívják. Olyan egyén is pályázhat, kinek egy keze, vagy egy lába hiányzik, ha egyébként egészséges. A kérvények a Csendőrségi Lapok szerkesztőségéhez nyújtandók be az érdekeltek részéről, mely az illetőket a lap útján annakidején az eredményről értesíteni fogja.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hány puskagolyó talált? A francia lapok, mint Genf-ből jelentik, egy szakértő statisztikáját közlik arról, hogy ebben a háborúban a puskagolyók közül hány talált? Eszerint száz golyó közül csak egy talál és 35 sebesült katona közül csak egynek a sebe halálos. Ilyen körülmények között átlag 3500 golyó közül csak egy okoz emberhalált.

HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziesen javít.

Arjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Csodáerős, tiszta hangu **TÁROGATÓ** őrs-

régi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Fuvolák, cziperek stb. Hungarik. Javítási műterem stb.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Még a hőmérőket is megváltoztatja a háború. A háború sok új dologra tanította meg a tudományt. A «Le Figaro»-ban olvassuk ezt az érdekes észrevételt: «Igazán nem gondolhatunk mindenre. Az orvosi hőmérők, melyeket a katonai kórházakban alkalmaznak, 35 foktól 43 fokig szólnak, ezek jelzik az emberi test hőmérsékletét. Nem sejtették, hogy sok hőmérő keletre is elmegy. A szegény beteg e hőfokok keretében akart maradni, de a szalonikii nap néha 45 fok meleget is előidéz, sőt többet is; ennek következtében aztán a hőmérő szét pattan. Ezért orvosaink; kik lent vannak, az éghajlatnak megfelelő, új hőmérőket követelnek.

Az Unió municziókvitele. Az északamerikai Egyesült-Államok közmondásos semlegességének jellemzésül idézzük az «Agence économique et Financière» adatait, a mely szerint 1914 augusztus 1-étől 1916 április 30-áig az Unió lőszerekben, robbanóanyagokban és fegyverekben félmilliárd dollár értékűt szállított az ententenak. Ebből a szállítmányból a töltények 44 millió 271 ezer, a tüzérségi lőpor 127 millió 767 ezer, egyéb robbanóanyag 195 millió 649 ezer, fegyver 22 millió 474 ezer dollár értékben szerepel, a többi vas, érc alkatrészekre, srappelre és egyéb hadi szükségletekre esik.

Hogy építik az orosz hadi vasutakat? A «Deni» című orosz ujság közlése szerint egy többszörösen kitüntetett előkelő ember elhatározta, hogy a háború alkalmából ő is kiveszi részét a hazafias működésből — vállalt tehát Galicziában vasutépítést, természetesen az oroszok számára. Megépítette azután a vasutat, de mielőtt még átadhatta volna az oroszoknak, ki kellett vonulniok Galicziának abból a részéből, ahol a sineket lerakatta. Nehogy azonban a magyar-osztrák hadsereg használhassa a vasutat, az orosz kormánytól azt a megbízást kapta, hogy pusztítsa el. Ezt azután meg is cselekedte. Az építésért járó milliókat persze kiutalványozták számára. Hir szerint a vasutat meg sem építette, tehát el sem pusztíthatta, az orosz panamisták azonban gondoskodtak arról, hogy busás részesedés fejében megkapja a millióit.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

K. J. 1. Ténylegesekre nézve előirt szabályszerűen okmányolt nősülési kérvényben a kerületi parancsnokságtól kérendő. 2. Az előbbi házasság felbontásáról szóló jogerős ítéletet csatolnia kell.

Molnád. Császári és királyi Fenség.

Magastátra. Nézetünk szerint sikkasztást képez.

Aktualis. Sajtójából köteles fedezni.

D. J. népf. Szabadka. 1—2. Nem köteles.

Duna. Szolgálati ügy, forduljon tisztí elöljárójához.

Erdő. Nincs igénye.

Cz. F. népf. tizedes. Sorsjegye nem nyert.

Talányok megfejtése. Lapunk ez évi 26. számában közölt talányok helyes megfejtése: Képtalány: «Elélhetünk minden öröm, de nem minden remény nélkül.» — Betűtalány: «Hét szűk esztendő.» — Szótalány: «Sas, kas, has, vas.» — A beérkezett 112 megfejtő közül nyertes lett Mészár András csendőr cz. őrmester Csantavér, Bácsmegeye, kinek a nyeresémet már elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmebben megengedni méltóztatott, hogy:

Sebesta Ottokár, egy hadtáparancsnokságnál beosztott csendőr őrnagy, a neki adományozott német 2. osztályu Vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1916. évi október hó 1-ével:

Menyhárt János, V. számú csendőrkerületbeli járás-ormester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Kézdivásárhely.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Sohajda Sándor járásormester és Peck Ferenc őrsvezető cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén, évek hosszú során át tanusított kötelességű, kiválóan ügybuzgó és eredményes működésükért, alárendeltjeik helyes vezetése és befolyásolása, őrsüknek rendbentartása, valamint példás magatartásukért;

Miskech János őrsvezető cz. őrmester, a háború tartama alatt a hadsereg csapatainak minden irányban való támogatása, gyanus egyének megfigyelése, valamint a hadifogoly és katonaszökevények elfogása, áruló és fosztogató egyének kinyomozása, nemkülönben a hadianyagokat jogtalanul elsajátító egyének kinyomozása körül kifejtett ügybuzgó és eredményes szolgálataiért;

Hübel Pál járásormester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított szorgalma, de különösen a háború tartama alatt a működő hadsereg csapatainak minden irányban való támogatása és elősegítése, nemkülönben az elhagyott hadianyagok összegyűjtése körül kifejtett buzgó és eredményes szolgálataiért;

Doros István és Debreczeni Dénes őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított szorgalmuk, de különösen a háború folyamán a katona és ujoncz, valamint a hadifogoly szökevények elfogása és előállításuk körül kifejtett buzgó és eredményes szolgálataiért;

Bretán László őrmester, Balog Mihály őrsvezető cz. őrmester, Kovács István II., Gyene Benjamin és Galambos István csendőr cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kötelességű szorgalmuk, de különösen a háború tartama alatt a hadsereg csapatainak minden irányban való támogatása, hadianyagok összegyűjtése, nemkülönben az állam hadereje elleni büntettek és fosztogatók kinyomozása körül kifejtett, fáradságos és eredményes szolgálataikért;

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

Hunyadi János őrmester, Szöcs Gábor, Babics László, Németh Mihály, és Gyűjtő József őrsvezető cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén, mint őrsparancsnokok, évek hosszú során át tanusított ügybuzgó és eredményes működésükért, de különösen a háború alatt, a katonaságnak minden irányban való támogatása, katonasági és hadiszökevények elfogása, nemkülönben az elhagyott hadianyagok összegyűjtése körül kifejtett, fáradságot nem ismerő, sikeres tevékenységükért;

Széni János őrsvezető cz. őrmester, Pintye János, Bráz Károly és Less Gergely csendőr cz. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, a közbiztonsági szolgálat terén elért eredményes és ügybuzgó tevékenységükért, valamint a háború alatt a katonaságnak minden irányban való támogatása, katonasági és hadifogoly szökevények elfogása, nemkülönben a hadianyagok összegyűjtése körül kifejtett fáradságos és sikeres szolgálataikért;

Berecz József őrmester és Bereczki István őrsvezető cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított szorgalmuk és eredményes működésükért, alárendeltjeik helyes vezetése és befolyásolása, őrsüknek rendben tartása, nemkülönben a háború alatt a katonaság támogatása és a hadianyagok összegyűjtése körül kifejtett ügybuzgó tevékenységükért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Miszlai István járásőrmester, az utóbbi években a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes működéseért, valamint szakasparancsnok-helyettesi minőségben, a háború következtében felszaporodott sokoldalu teendők lelkiismeretes végzése és alárendeltjeinek helyes vezetéseért;

Hildecz János, Vámos József, Patkó János járásőrmesterek, Komáromy Mihály, Nagy Ferencz II. és Fekete István II. őrsvezető cz. őrmesterek, az utóbbi években a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes működésükért, valamint a háború következtében felszaporodott sokoldalu teendők lelkiismeretes végzéseért;

Zrim János, Pál János őrsvezető cz. őrmesterek, Kardos József II., Rezner János, Buzicz József és Kerna István csendőr cz. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában tanusított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért, valamint a háborúból folyó szolgálatok lelkiismeretes teljesítéseért;

Bujtor Károly őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi ideje alatt általában tanusított buzgó és eredményes működéseért, de különösen az utóbbi két év alatt őrskörletében előfordult nagyobbmértvű bűncselekményeknek buzgalommal és fáradságot nem ismerő nyomozással eszközölt kiderítéseért, valamint a háborúból folyó sokoldalu teendők lelkiismeretes teljesítéseért;

Sári Mihály őrsvezető cz. őrmester, az utóbbi években általában kifejtett eredményes működéseért de különösen az 1915. évben őrskörletében előfordult nagyobb mértvű bűneseteknek kiváló buzgalommal és fáradságot nem ismerő nyomozással eszközölt kiderítéseért, valamint a háborúból folyó sokoldalu szolgálatoknak pontos teljesítéseért;

Garai Lajos őrsvezető cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes működéseért, de különösen az 1915. év folyamán Horváth Sándor és társai zalavári lakosok kárára egy kőborcigánybanda által elkövetett 3248 K kárértékű ló, lószerszám- és kocsilopás tetteseinek hosszú időt igénylő és kitartó nyomozás során, nagy buzgalommal és fáradságot nem ismerő tevékenységgel eszközölt kiderítéseért, valamint a háború okozta sokoldalu szolgálat lelkiismeretes végzéseért;

Németh István VIII. őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában kifejtett hasznos működéseért, nemkülönben az irodai teendőknek pontos és szorgalmas végzéseért, valamint a háború kitörése óta felszaporodott irodai munkának gyors és lelkiismeretes teljesítéseért;

Fábos Mihály járásőrmester, mivel egy rablógyilkosságot egy rablást és lopási esetet nagy körültekintést igénylő, ügyes és szakavatott eljárással párosult nyomozással egy elfogott katonaszökevényre kiderített és a tettest az illetékes katonai parancsnokságnak átadta;

Piliván Imre őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen hat éven át szárnyirodai segédmunkái alkalmazásában kiváló buzgalommal és pontossággal teljesített szolgálataiért, valamint a háború alatt tetemesen felszaporodott irodai munkák feldolgozása körül fáradságot nem ismerő szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységeért;

Vincze János járásőrmester, Csapó György és Bálint János őrsvezető cz. őrmesterek, az utóbbi időben a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes tevékenységükért, valamint a háború kitörése óta felszaporodott sokoldalu szolgálatnak nagy buzgalommal és fáradságot nem ismerő tevékenységgel eszközölt pontos és lelkiismeretes teljesítéseért;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetéteket után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Németh József V. őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes tevékenységeért, valamint a háború kitörése óta felszaporodott sokoldalu szolgálatnak fáradságot nem ismerő szorgalommal és pontossággal eszközölt teljesítéseért;

Német János IV. őrsvezető cz. őrmester, Vaszar községben 1916. évi július hó 5-én dühöngött tüzvésznel, a vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó bátor és férfias magatartásáért, valamint a tűz továbbterjedésének meggátlására tett hasznos intézkedéseért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Székely Lajos, Mészáros János, Páti József, Magulán Fülöp, Gerencsér Pál és Dézamits János csendőr cz. őrmesterek, csendőrségi szolgálati idejük, de különösen a háború tartama alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában tanusított buzgó és eredményes működésükért;

Berényi György I. őrsvezető cz. őrmester, mivel egy több bűncselekménnyel gyanúsított s körözött katonaszökevényt, ébersége és alapos megfigyelése folytán elfogott, és a köröző parancsban elrendelt helyre átadta;

Bera István őrsvezető cz. őrmester, Varga József III. és Varga Ferencz V. csendőr cz. őrmesterek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított buzgó és eredményes tevékenységükért, valamint a háborúból folyó sokoldalu szolgálatnak lelkiismeretes teljesítéseért;

Balogh Antal és Tantos János őrsvezető cz. őrmesterek az utóbbi öt év lefolyása alatt, a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes működésükért, valamint a háború folyamán felszaporodott sokoldalu szolgálatnak pontos és lelkiismeretes végzéseért;

Bagsán József csendőr cz. őrmester, Vaszar községben 1916. évi július hó 5-én dühöngött tüzvésznel a vagyonmentés és tűz továbbterjedésének meggátlása körül kifejtett hasznos tevékenységeért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi április hó 18-ával:

Szlepceev Pál, III. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

1916. évi augusztus hó 28-ával:

Lukács Dénes, I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Komáromi Miklós, III. számú, továbbá Weisz Mátyás, Reisenbüchler Engelbert és Bartos János I., IV. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Antal Péter I. számú, továbbá Jakab Mihály, Kangyal János, Tóth Sándor I. és Kostinás Simon, IV. számú, végül Kiss (Csurgai) József, Antal Sándor I. és Nagy Sándor I., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi május hó 18-ával:

Grabecz Mihály, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 5-ével:

Czinka András, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 18-ával:

Csuti István I. számú csendőrkerületbeli csendőr;

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nátam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Egy fogolyszöktetés birói mérlegelése.

Irtá: *Justus.*

Az új katonai bünvádi perrendtartás, a mint azt az eddigi tapasztalatokból tudjuk, igen messzemenő jogokat biztosít minden vádlottnak a védekezésre. A követelmény csupán az, hogy ez a védekezés a törvény korlátain belül mozogjon és adatai való tényekre legyenek alapítva.

Gyarló emberek vagyunk mindannyian. S e gyarlóság nemcsak szándékos cselekményeinkben, hanem gyakran jóhiszemű tetteinkben és vétkes vagy vétlen mulasztásainkban is jelentkezik.

Figyelmesség, a kötelesség pontos teljesítése, a törvények, utasítások és szabályok ismerete és helyes megértése megóvnak ugyan bennünket a bűnbe sodródástól, de közismert dolog, hogy amint a legjobban vértezett harcokban is mindig akad megsebezhető része, úgy a legóvatosabb viselkedés mellett is bűnbe keveredhetik az ember.

Ilyen esetekben aztán az a fő, hogy a bajbakerült ember ne veszítse el a fejét, hanem gondolja meg jól az esetet, gondolatban fontolja meg annak minden részletét, mert ha szándékosan, vagy mulasztás útján elkövetett bűncselekményének mások által felismert súlyosító körülményei mellett, annak enyhítő vagy mentő körülményeit is fel tudja fedezni és mentességére idejekorán előadhatja, már féligmeddig nyert ügye van.

A csendőrlegénység a polgári büntettek elítéléséből is gyakran értesülhet olyan esetekről, hogy a különben büntetlennel terheltnak látszó vádlott bűne a birói vizsgálat folyamán megállapított, esetleg a védő által felfedezett valamely ténykörülmény folytán, vétséggé minősítetik vagy ha büntettként bíraltatik is el, sokkal enyhébb elítélés alá esik, amint azt a vádló (a kir. ügyész) indítványozta.

De ugyancsak előfordul ennek az ellentéte is; amennyiben a főtárgyalás során addig ismeretlen olyan adatok is merülhetnek fel, amelyek figyelembe vétele mellett a közvádoló kénytelen az előző indítványát megváltoztatni és súlyosabb büntetési tételt kell indítványoznia.

A birói ítéletek olvasgatása tehát amellett, hogy sok téves felfogást eloszlathat, másrészt alaposabb megállapításokra készíteti az előzetes kivizsgálással megbízott egyént és a kötelesség pontos teljesítésére is serkent. De egyidejűleg módot ad arra is, az így szerzett ismeret, hogy az, aki nem szándékosan, hanem véletlenül, esetleg mások mulasztása folytán bűncselekmény gyanúja alá kerül, már az ellene elrendelt előnyomozat során, esetleg később a birói vizsgálat vagy a főtárgyalás idejében helyesen tudjon védekezni.

Az alábbiakban egy előfordult esetet fogok ismertetni, amelyben egyik bajtársunk amellett, hogy maga is kétségtelenül vétkes mulasztást követett el szolgálatteljesítés közben, mégis részben mások mulasztása és ebből származó jóhiszeműsége folytán került a honvédegyész által büntetvé minősített, de a bíróság által vétséggé lefokozott bűncselekmény vádjára alá.

Maga az eset nem is olyan rendkívüli: úgyszólván mindennap előfordulhat. S talán éppen ez volt az oka, hogy úgy a vádlott, mint az őt szolgálatba eligazított őrsparancsnok kevés súlyt helyeztek az ezen szolgálati eljárást szabályozó utasítás rendelkezéseire s figyelmen kívül hagytak olyan körülményeket, amelyeket a szolgálatot teljesített csendőrnek okvetlenül ismernie és szemelőtt tartania kell, annál is inkább, mert csak ezek tudatában alkalmazza vagy alkalmazhatja azokat az erőhatalmi illetőleg óvrendszabályokat, a melyek az ilyen szolgálatteljesítésnél esetleg szükségessé válhatnak.

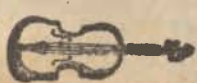
Az eset a következő:

Egy járásbíróóság felhívta az x-i őrsparancsnokságot, hogy meghatározott időben két előzetes letartóztatásban levő nőt, a járásbíróósági fogdából vegyen át és kísértesse be az illetékes kir. törvényszékhez.

Hogy a két nő büntetés-e vagy nem s hogy mily bűncselekménnyel — büntetlennel-e vagy vétséggel — vannak terhelve, arra nézve a felhívás semminemű felvilágosítást nem nyújtott, holott az egyik nő gyermekölés büntetve, a másik pedig többrendbeli lopás miatt volt előzetes letartóztatásban.

Az őrsparancsnok e fontos adatok hiányában valószínűleg maga sem tartotta fontosnak ezt a szolgálatot

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER J. cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserzés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

és a mostani viszonyok között az sem lehetetlen, hogy egy csendőrnél több nem állott rendelkezésére, maga pedig szintén okkal (esetleg ok nélkül) nem akarta elhagyni az őrsöt, elég az hozzá, hogy egy csendőrré bizta az egyhelyen átveendő és egyhelyre szállítandó két nő kísérését.

A csendőr át is vette a két nőt. De mivel sem az őrsparancsnokától az eligazításkor, sem az átadó hatóságtól a nők átvételekor semmiféle különös figyelmeztetést nem kapott és maga is elmulasztotta a köteles érdeklődést aziránt, hogy mily büncselekménnyel vannak az átvett foglyok terhelve, veszélyesek-e, megszökésüktől tartani lehet-e? ő sem alkalmazott semmiféle óvrendszabályt velük szemben, hanem csakugy szabadon, bilincselés nélkül szállította be őket a vonatba.

A vonat, amelyen utaztak, történetesen ugynevezett viczinális vasut volt, amelyről köztudomásu, hogy még az alföldön, a teljesen sík területen is nagyon mérsékelt menetben közlekedik, ez esetben pedig hegyesvidéki viczinálisról levén szó, a vonat menetének lassúsága még fokozottabb volt úgy, hogy — tréfás szójáték szerint — csak az ült rá, akinek nem volt sietős az utja.

A kísérő csendőr még erre sem volt figyelemmel s így megtörténhetett, hogy az idő alatt, amit ő — természeti szükségét végezve — az illemhelyen töltött, az őrizet nélkül maradt foglyok közül az, aki a többrendbeli lopással volt terhelve, a lassan haladó vonatból egy alkalmas helyen kiugrott és megszökött, minek következtében a kísérő csendőr feljelentés, majd ennek folyamánaképpen a katonai büntető törvénykönyv 235. paragrafusára szerint minősülő őrszolgálati köteleességsértés büntette miatt vád alá került.

A kivizsgálási jelentésben, mint a tényállás helyes ismeretéhez szükséges adat, fel volt ugyan említve, hogy a két nő egyike lopás büntette, a másika pedig gyermekölés büntette miatt volt terhelve s miután a *szökés megtörténte után* maga a csendőr is bizonyára érdeklődött ez iránt és így tudomására juthatott ez a körülmény, ő sem tagadta, hogy ismerte és tudta ezeket az adatokat; arra azonban a kivizsgáló nem gondolt, vajjon a terhelt csendőr a nő szökése előtt-e vagy csak már az után tudta meg az adatokat, még kevésbé jutottak — úgy a terhelt csendőr, mint a kivizsgáló — a kivizsgálás során arra a feltevésre, hogy az e tekintetben fennforgó, ténykörülmény a cselekmény minősítésére és az ítélet kiszabására döntő befolyással lehet, így aztán ez, mint megállapított ténykörülmény nem is szerepelt.

A honvédugyész szintén nem vette figyelembe az imént említett felderítetlen körülményeket, sőt mint alább ki fog tűnni, nem is tartotta ezt szükségesnek tisztázni, ennél fogva ennek a fontos körülménynek tisztázása nél-

kül vádolta meg a terhelt csendőrt őrszolgálati köteleességsértés büntetével a hadosztálybíróóság előtt.

A hadosztálybíróóság azonban eme téves nézetből eredő mulasztást a főtárgyaláson felderítvén, megállapította, hogy a vádlott csendőr a kísért nők bűnösségi fokáról és azok veszélyességéről *nem tudott*, arra sem a hatóság, sem az őrsparancsnoka által figyelmeztetve nem lett, a fokozottabb elővigyázatot tehát ez okból mulasztotta el. Ez alapon tehát mellőzte a bíróság a honvédugyész indítványát és vádlott csendőrt csupán az őrszolgálati köteleességsértés vétségében mondotta ki bűnösnek s ematt ítélte is el.

Vádló (a honvédugyész) az ítélet ellen a katonai bünvádi perrendtartás 358. §-ának 10. pontja alapján semmisségi panaszszal élt ez ítélet ellen s annak megokolásában azt állította, hogy a haditörvényszék törvényt sértett akkor, amikor vádlottat azzal az indokolással, hogy ez az őrizetére bizott fogolynak büntetettrel való terheltégéről tudomással nem birt, a kbtk. 235. §-ába ütköző őrszolgálati köteleességsértés büntette helyett, csak a kbtk. 242. §-a szerinti vétségben mondotta ki bűnösnek, mert — mint megokolta. — *az ily gondatlanságból elkövetett cselekmény elbírálásánál mellékes az a kérdés, vajjon a vádlott tudta-e, hogy az őrizetére bizott foglyot büntett terheli-e vagy sem.*

A m. kir. legfelsőbb honvéd törvényszék ezt a semmisségi panaszt alaptalannak találta és annak helyt nem adott.

E határozatának indoklásában kimondotta a legfelsőbb honvéd törvényszék, hogy:

«A fogoly megszökésének gondatlanságból való elősegítése csak akkor képez büntetett, ha a tettes (vádlott) tudta, hogy az őrizetére vagy kísérésére bizott fogoly büntetettrel van terhelve.»

Ugyanis:

«A kbtk. 142. §-ából, amely szerint a katonai állományu egyének katonai büntettekben vagy vétségekben a köteleességsértés fontosságához és a következmények káros voltánhoz fokához képest válnak bűnössé, továbbá, a kbtk. 235, 236, és 242. §-ainak egybevetéséből következik, hogy a fogoly megszökésének gondatlanságból való elősegítése, az alanyi bűnösség nagyobb foka miatt is, csak akkor képez büntetett, ha a tettes tudta, hogy az őrizetére bizott foglyot büntett terheli.»

«Ennek az állapotnak a helyessége a Csendőrségi II. szolgálati utasítás 69. §-ának ama rendelkezéséből is következik, hogy a kísérendő egyének, akik különösen veszélyesek, vagy akikkel szemben fokozottabb elővigyázat szükséges, az átvevő csendőrrészeseknek az átadó hatóság által külön megjelölendők.»

«Miután pedig ez esetben az elsőfoku (hadosztály-)

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

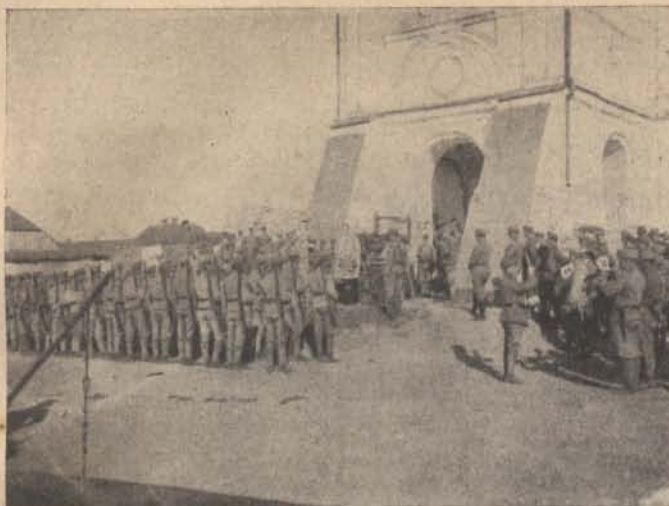
ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Arjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utczá 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítottát 1847-ben.

Pápai Ferencz őrsv. cz. őrmester temetése.

biróság tényként állapította meg, hogy az átadó járás-biróság vonatkozó átiratában (az őrshez intézett felhívásában) nem tett arról említést, hogy a kísérendő fogoly büntetlennel van terhelve vagy hogy ellene fokozottabb elővigyázat használandó, sem pedig az őrsparancsnok nem figyelmeztette a vádlottat erre s így a vádlott erről tudomással nem bírhatott, ennél fogva az elsőfoku bíróság a vádlott cselekményét (mulasztását) helyesen tudta be a kbtk. 242. §. szerinti vétségnek, miért is a legfelsőbb honvéd-törvényszék a katonai bünvádi perrendtartás 371. §. 2. bekezdéséhez képest, a semmiségi panasznak helyt nem adhatott.»

★

A m. kir. legfelsőbb honvéd törvényszék eme határozata tanulságos példát nyújt az őrsparancsnokok és a fogolykísérettel vagy őrizettel megbízott csendőrrjárőrök részére arra nézve, hogy hasonló szolgálat teljesítése vagy teljesítettése előtt, már a foglyok átvételénél mire terjesszék ki a figyelmüket.

A csendőrségi I. szervezeti utasítás 5. §-ának első bekezdése ugyanis a következőkre figyelmezteti a csendőrt:

«A csendőrség szolgálatát a fennálló utasítások és saját előjárói parancsai szerint önállóan teljesíti.»

Nézzük már most, mit tartalmaz az utasításnak a fogolykíséretre illetve őrizetre vonatkozó része?

A csendőrségi II. szolgálati utasítás, részben már fentebb is idézett 69. §-a egészben a következőket tartalmazza:

«A csendőrség — felhívásra vagy megkeresésre — foglyok, rabok, fegyenczek vagy máskülönben közveszélyes személyek őrkísérésére is köteles. Ily esetben azon átveendő egyének, kik különösen veszélyesek vagy, akikre nézve fokozott elővigyázat szükséges, az átvevő csendőrnek az átadó hatóság által külön megjelölendő.»

Az őrsparancsnoknak tehát, mihelyt a felhívást megkapja, elsősorban kötelessége azt vizsgálni, vajjon a hatóság felvette-e felhívásában ezeket az adatokat? És, ha — mint ez az ismertetett esetben is történt — nem vette fel, őrsparancsnoki kötelességéből kifolyólag neki kötelessége ez iránt érdeklődni és a szükséges adatokat megállapítani, azokat a kísérendő járőrnek tudomására hozni s azt a szükséghez képest kellő figyelmeztetéssel ellátni.

A csendőrségi II. szolgálati utasítás 166. §-ának első mondata: «A szolgálat végrehajtására szükséges rendelkezéseket az őrsparancsnok tartozik megtenni...» egyenesen kötelezi erre.

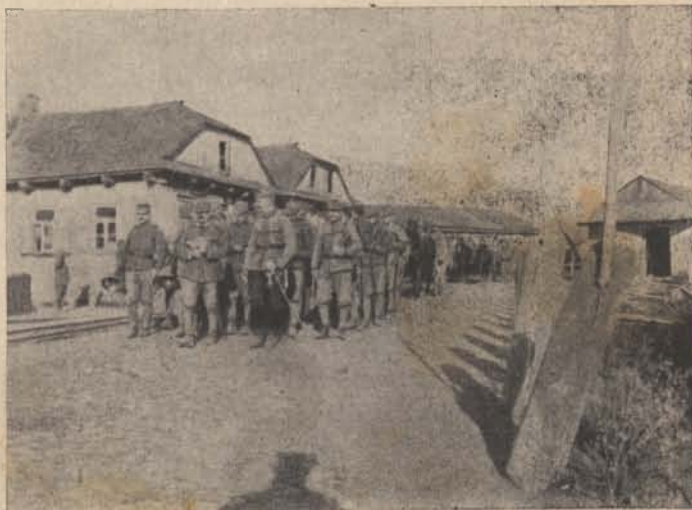
Ugyancsak erre a kötelességre oktat a 169. §. első bekezdése is, amely szerint:

«Az őrsparancsnok a szolgálatba elinduló csendőröket a meghagyott szolgálat végrehajtására nézve mindenkor részletesen utasítani, őket a szabályok szemelött tartására figyelmeztetni tartozik.»

Még közelebbi vonatkozásban van a jelen esettel az ugyane §. harmadik bekezdése, amely szerint:

«Rabok kísérése esetében hasonló pontossággal teljesítendő az elindítás és a szemle... a rabokra is kiterjesztessék, a minél úgy a fennálló általános szabályok (tehát a csendőrségi II. szolgálati utasítás 69. és következő §-ai) valamint a hatóságtól vett utmutatások is mérvadók.»

Mindezeket egybevetve, nyilvánvaló, hogy az esetben ha a hatóság elfelejti az őrsparancsnoksággal a fentebb-ementett körülményeket közölni, az őrsparancsnoknak állásbeli kötelessége ezek megtudása iránt a lépéseket megtenni és járőret kellőleg kioktatni. — De kötelessége magának a szolgálatot teljesítő járőrnek is az esetben, ha sem a hatóság, sem az őrsparancsnok meg nem tette azt, mert önállóan teljesített szolgálata helyességéért felelősséggel tartozván, e követelménynek csak úgy tehet

Pápai Ferencz őrsv. cz. őrmester temetése.

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálaírat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégly ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

eleget, ha a szolgálatával összefüggésben álló minden körülmények ismeretének teljesen a birtokában van.

Nehogy azonban félreértés legyen a dologból, mint önként értetődő kötelességre rámutatok itt, hogy a fentiekből sem az őrsparancsnok, sem a szolgálatot teljesítő csendőr nem vonhatja le azt a következtetést, hogy csak a büntetellel terhelt vagy csak a különösen veszélyesnek megjelölt foglyok őrizetét vagy kíséretét kell fokozott éberséggel és szigorú elővigyázattal teljesíteni, hanem csak azt, hogy ezekkel szemben az általában előírt kötelességszerű elővigyázatot még inkább fokozni, szigorítani kell; az utasítászerű felügyeletet és előrelátható óvintézkedést azonban a csekélyebb jelentőségű büntetellel vagy vétséggel terhelt foglyok kísérésénél, sőt még az egyszerű tolonczkíséretnél sem szabad elmulasztani.

De megszivlelhető utmutatást, hogy ne mondjam: figyelmeztetést nyújt a fentebb ismertetett legfelsőbb honvéd törvényszéki határozat, az előforduló hasonló esetek — és más esetek — előzetes kivizsgálását teljesítő részére is.

A kivizsgálásnál sohasem szabad az egyoldalúság mellett maradni. Annak teljes tárgyilagossággal kell felölelni az eset valódi tényállását. A cél sohasem legyen a *szándékos bemártás* vagy a *bajból mindenáron való kihuzás*, hanem az, hogy az eset tényállása teljesen tisztán kerüljön az eset elbírálására hivatott parancsnokság vagy hatóság elé.

A rokonszenv vagy ellenszenv érvényesítésére a kivizsgálási részletes jelentés fel nem használható és ilyen érdekeknek mindenáron való érvényesítésével nem is szabad a kivizsgálási jelentésekben feltűnést kelteni.

De nem szabad helyet adni ezekben a jelentésekben a feltevéseknek sem. Az olyan *feltételes állításokat*, hogy a terhelt vagy gyanúsított *tudhatta, láthatta, ismerhette* stb., mindig kerülni kell, mert — mint a fentebb ismertetett határozatból is kivehető — perdöntő fontosságú csak az: *tudta-e, látta-e, ismerte-e?* Szóval egy *határozott* és nem a *feltételes* ténykörülmeny.

E követelmény helyességére eklatáns példa maga az ismertetett eset is.

Felhozható volna ugyanis a vádlott terhére, hogy ő már abból a körülményből is *tudhatta* volna, hogy büntetellel terhelt foglyokat kísér, mert azok előzetes letartóztatásban voltak és e letartóztatás további fentartására mutatott az, hogy a csak vétségek felett ítélkezhető járásbírósnak a fogdájából a törvényszéki börtönbe kísérték őket.

Viszont egyedül abból a körülményből, hogy reá, mint egy főből álló járőrre, két fogolynak, gyalog és vasuton való kísérését bízták s reájuk nézve semmiféle különös figyelmeztetést nem kapott, épen a legveszélytelenebbek-

nek *hihet*te foglyait s épen ezért minden aggályoskodás nélkül hagyta magukra azokat, pár pillanatra a bár lassu menetben haladó vonaton, mert jogosan *gondolhatta*, hogy nem súlyos bűnnel vannak terhelve, tehát sem megszökésre, sem esetleges öngyilkosságra nem *vetemedhetnek* rövid idejű távolléte alatt.

A feltevésekre, a lehetőségekre alapított okoskodás tehát — amint látjuk — pro és kontra helyt álló itt; büntető ítélet kimondására azonban már azért sem volna elfogadható, mert úgy a vádló mint a vádlott illetve az utóbbinak a védője, kifogyhatatlan feltevésekkel és ellenfeltevésekkel hozakodhatnának elő a birói tárgyaláson, amelyek mindegyiké leronthatná ugyan a másik értékét és súlyát, de igazságos ítélet hozatalára még sem nyujtanának alapot.

Ott, ahol szabálytalanság, törvényellenesség fordul elő, a fennálló szabályok, utasítások és törvények rendelkezései a kivizsgálót is arra kötelezik, hogy szorosan azok követelményeinek felderítéséhez alkalmazkodjék, és a tényállás minden adatait csak a határozottan megállapított való tényekre fektesse.

Ezeket kívül még — tekintettel a csendőrség sokoldalú és különleges szolgálati viszonyaira — a tényállás helyes megvilágítása érdekében, a csendőrségi utasításnak és más különleges rendelkezésnek, az előforduló esetekkel kapcsolatos határozmányaira való rámutatás illetve azoknak előtérbe állítása, úgy a vádra, mint a védelemre nézve nagyon is helyén való.

Egy ilyen reális alapra fektetett jelentés nemcsak a bírósági eljárás megkönnyítését szolgálja, hanem ezzel a megkönnyítéssel az eljárás hosszadalmasságát is csökkentvén, vádlott helyzetét is megnyugtatóbbá és türethetőbbé teszi.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A dohány.

Mióta csak minden 200-adik trafikban lehet egy-egy elbujt szivart vagy pakli dohányt vásárolni, azóta meging sokat beszélnek a dohányról.

Hogy a dohányzás ártalmas, tagadhatatlan tény és hiábavaló volna ez ellen rekriminálni azzal, hogy a dohányzásnak esetleg jótékony hatása is van vagy lehet egyes esetekben, mint a hogy sokan egész komolyan azzal érvelnek, hogy a dohányzás csillapítja az éhséget és kielégíti, illetve elhallgattatja a korgó gyomort, csillapítani képes az epeztő szomjuságot és hogy — ezzel ellenkezőleg — az emésztést is elősegíti és javítja. Mondják emellett még azt is, hogy a dohányzás csillapítólag és jótékonyan hat az idegekre, megkönnyebbülést nyújt a megerőltető testi vagy szellemi munkában elfáradt idegeknek és ez okból állítják, hogy vadászoknak, harcban álló és megerőltető küzdelmekben kifáradt katonáknak igen értékes és pótolhatatlan élvezeti czikk.

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40—50—60—70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

A zsilvölgyi szénbányák. — A vulkáni bánya siklója.

Arról azonban a dohányzás apostolai rendre megfelelnek, hogy a felsorolt úgynevezett jótékony hatások csak látszólagosak és tudni se akarnak róla, hogy az összes dohányok — és pedig nemcsak az olcsóbbfélések, de még a legfinomabb havanna és keletindiai dohányok is — a kieregetett füstfelhőkben veszedelmes mérgeket, mint kénsavat, szénsavat, szénoxydgázt, kéksavat és methilamint tartalmaznak és visznek a levegőbe, a melyek azután nemcsak magára a dohányzóra veszedelmesek, de káros hatással lehetnek a többi közelben álló nem dohányzókra is, mert igen gyakori eset, hogy a dohányfüst rossz közérzést szül s a gyengébb szervezetűeknél károsan hat az idegekre aragy tüdő- és torokbajokat idéz elő.

A dohánynak legfontosabb alkotórésze — és épen ez benne az élvezeti-cikk, de egyuttal a mérge is — a nicotin néven ismert alkaloid, ami egyedül csak a dohányban fordul elő. Ám a nicotin az egyik legerősebb és leggyorsabb hatású, halált is okozó mérge, a mit bizonyít az is, hogy például belőle csak egy csepp is elégséges ahhoz, hogy megölje a házinyulat, öt csepp kioltja a legerősebb kutya életét; ellenben egy félcsepp ha belejut az ember gyomrába, három napig tartó fejfájást, idegrendszerzavarokat, kábultságot, lélegzési zavarokat, szívdobogást, állmatlanságot és ájulást okoz.

Az érett nyers dohánylevélben átlag 1·9—2 százalék, a száraz, fermentált és feldolgozásra kész dohány 1—4 százalék nicotint tartalmaz, egyik fajtánál többet, a másikonál kevesebbet. Ennek a nicotintartalomnak egy része az elégségnél ugyan megsemmisül, de még mindig elég marad meg ahhoz, hogy mérgező hatása legyen és a dohányzó embernél idegrendszerbeli zavarokat és rossz közérzést okozzon. Emlékezzünk csak vissza legelső dohányzási kísérletünkre! Ritka az a dohányos, a kinél az első néhány szippantás után nem jelentkezett nyomban a homlokán az izzadság, a szédülés, hányinger és több más efféle érzés.

A dohányzás káros voltáról nem lehet vitatkozni. A káros hatás természetesen legveszedelmesebb az ifjúságra, a melynek még nem elég erős és ellentálló szervezete mellett a nicotin mérgező hatása sokkal erőteljesebb, mint a felnőtt férfinnál. A fiatalság dohányzása ellen tehát minden eszközzel küzdeni kell. Ám megfontolandó a dohányzás kérdésében a közgazdasági vonatkozás is.

Évente sok millióra rug az, ami az elfogyasztott dohányáruban füstbe megy. És évente sok milliót adunk dohányért a külföldnek a mi kétszeres, sőt százszoros fontosságú dolog épen most, a világháborúban, a mikor valóságos öngyilkosság számba megy a pénznek, az aranynak a külföldre való kivitele. Mert ez a kivitt pénz és arany rontja a mi pénzünk értékét, devalválja a valutát. Ebből a szempontból vizsgálva a dolgot, elsőrendű államérdek a dohányzás korlátozása s főként fontos az, hogy a dohányosok hazafiasságból is mondjanak le arról, hogy olyan dohányárukat fogyasztanak, a melyek a külföldről szerezhetők csak be és amikért tehát arannyal kellene a külföldnek fizetni.

KÉPEINKHEZ.

Egy bajtársunk harcztéri temetése.

A bajtársi kegyelet mélyen átértett megnyilvánulása tárul elénk arról a két képről, a melyeken egyik hősi halált halt bajtársunk idegenben, a harcztéren történt eltemetetésének a községi templom előtti szertartását és a gyászmenet részleteit mutatjuk be olvasóinknak.

A m. kir. 32. honvéd gy. ezredhez harcztéri szolgálatra beosztott Pápai Ferencz I. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester ugyanis f. évi szept. hó 9-én a wolhyniai harcztéren, ellenséges srappnelltól találva, hősi halált halt. Örömben és szenvedésekben osztályosai: csendőri és hadseregbeli bajtársai valóban megindító kegyelettel gondoskodtak az életében is szeretett hős bajtárs eltemetéséről, amennyiben szeptember 10-én megható gyászünnepély keretében nagy számmal kísérték ki öt utolsó útjára, kiváló jelét adván ezzel is annak az együtterző, összetartó bajtársi kapcsolatnak, amely a külön-külön csapattestekhez tartozó, de egy közös, magasztos czélért küzdő bajtársakat egyesíti. A valóban megható gyászünnepélyen, amelynek a különleges viszonyok között is igazán impozáns rendezése Papp Dezső százados, ezred-segédtsz. fenkölt gondolkodását dicséri s amelyen nagyszámu tiszt társaságában maga az ezredparancsnok is résztvett, a hadosztály református táborig lelkésze mondott megindító bucsuzatót, szivreható szavakban ecsetelvén a harcos életét és sorsát, a király és a haza iránti magasztos kötelességeket, amelyeket a hősi halált halt Pápai Ferencz őrmester is éppen úgy, mint több százezer bajtársunk, utolsó lehelletéig hősi önfeláldozással teljesített.

Büszkeségtől megilletődött szívvvel gondolunk megdicsőült bajtársunkra, aki messze idegenben, a wolarodungysnkai temető 9. számú sírjában talált örök nyugóhelyet. De ha messze vetette is a sors tőlünk és hazájától, a nemzet és bajtársak kegyelele örökdi a hős örök álmái felett!

A zsilvölgyi szénbányák.

Az osztrák-magyar-román harcztér egyik gazdaságilag igen fontos területét mutatják azok a képek, a melyeket a jelen számunkban közreadunk. A zsilvölgyi szénbányák ugyanis hazánk szénbányái között a legjobb szenet szolgáltatják s emellett oly óriási termelő képességűek, hogy évszázadokig üzemben tarthatók lesznek. A gazdasági kérdések azonban háttérbe szorulnak most a háborús viszonyok mellett, a mennyiben a Zsilvölgy területébe eső Petrozsény és vidéke a románok hadüzenete folytán háborús területté vált s az azóta eltelt rövid idő alatt már kétszer is gazdát cseréltek a zsilvölgyi szénbányák.

Körülbelül 30 éve, hogy a bányászszakértők felfedezték a zsilvölgyi szénbányák óriási értékét s máris három bányatársaság tartotta állandó üzemben a kimeríthetetlennek látszó telepeket. Tudták ezt jól a románok is és mivel nekik is nagy szükségük volna a szénben nagybőségű eme bányatelepekre, és mivel a szurduki és vulkáni szorosok valósággal kapui Románia felé a Zsil

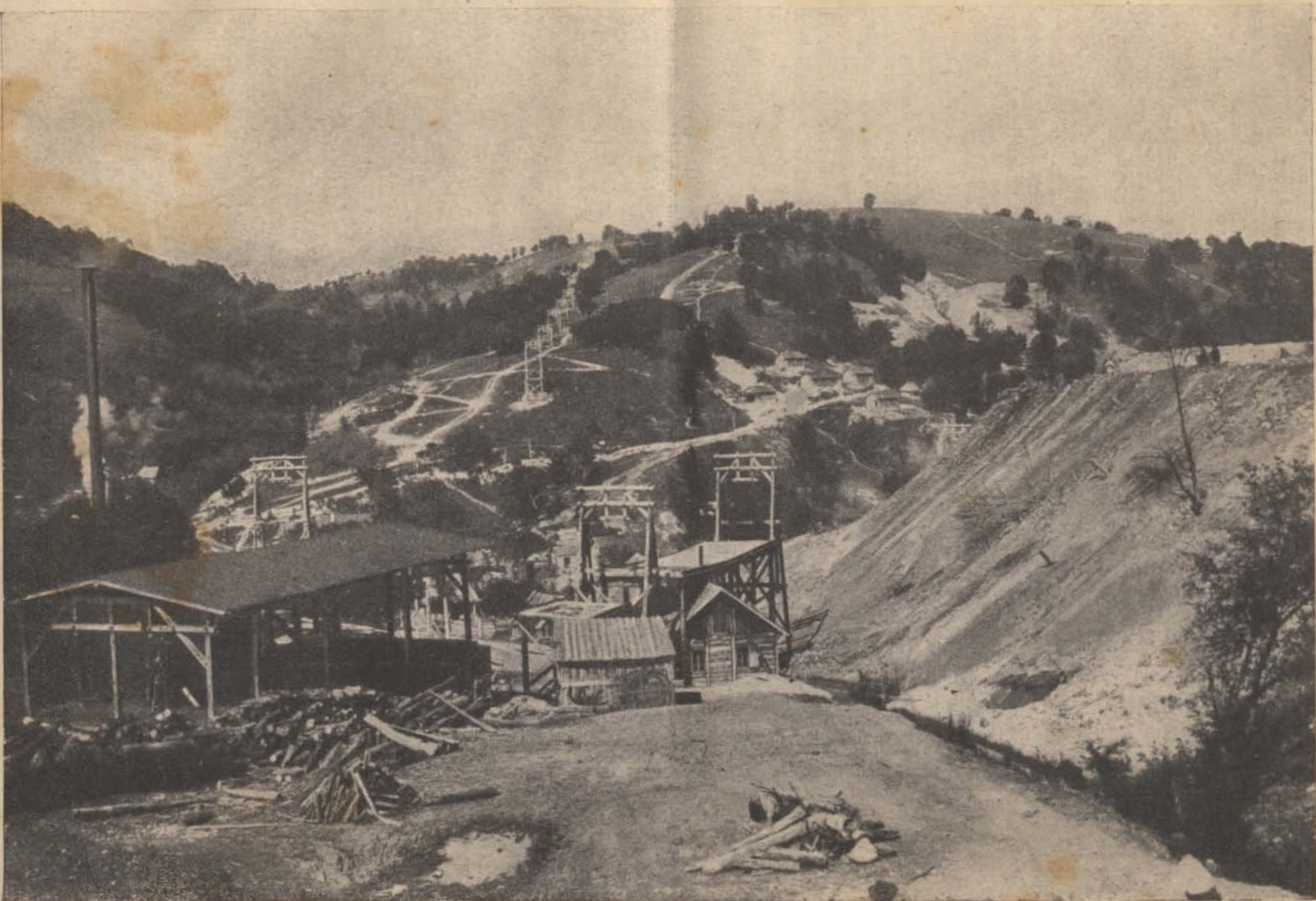

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi díszvarrógépek. — Világhírű tünélküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

A zsilvölgyi szénbányák. — A lupény-livazsényi bányatelep.

völgyének, a hadüzenet pillanatában már átlépték a határt az említett két szoroson s felhasználván a határ védtelenségét, úgyszólván feltartóztatás nélkül törtek előre Petrózseny felé. Itt azonban a csendőrség a hozzá beosztott népfelkelőkkel, valamint a bányász-zászlóaljjal együtt megállította a román csapatok előretörését s feltartóztatta őket addig, míg a lakosság nagy része elmenekülhetett.

Bár vitézül küzdöttek az előbb említett csekélyszámu csapataink, kellő segítség hiányában még sem tarthatták magukat s át kellett engedni eme fontos területet az ellenségnek. De még be sem fészkelhette magát a hivatlan vendég, már változott a hadihelyzet s elötretolt csapatrészeink oly erővel és lendülettel támadtak a rendesen még el sem helyezkedett románokra, hogy azok pár nap alatt jónak látták a román területre való visszahuzódást s csak akkor vállalkoztak újabb előretörésre, mikor a visszahuzódás hírére tetemes erősítést kaptak. Azóta váltakozó szerencsével folynak a hadműveletek a jóformán teljes épségben maradt bányaművekért, a hadihelyzet jelenlegi állásánál fogva azonban bizton remélhetjük, hogy óriási értékű bányáink és a hozzátartozó befektetések nem jutnak román használat alá.

HIREK.

Egy sikeres nyomozás elismerése. Az elmúlt nyár folyamán, gróf Eszterházy Miklós Mórincz csákvári földbirtokos erdőre, Czvizek Ferencz eltűnt. Nagy Vendel járásörmester, váli járásparancsnok a nyomozást bevezetvén, Hegedüs György II. örsv. cz. örmester, csákvári örsparancsnok és Pandur Ferencz alesuti örsbeli csendőr cz. örmester beható támogatásával, az eltűntet egy hónapig kereste, míg hulláját a határban elásva megtalálta. Ezután egy igen nehéz körülmények között, de nagy körültekintéssel és szakavatottsággal keresztülvezetett nyomozás során sikerült nevezett járőrnek az erdőörön elkövetett gyilkosság tetteit kipuhatolni és az igazságszolgáltatás kezeibe juttatni. Gróf Esterházy Miklós Mórincz, a járőr ügyes nyomozásának elismerésül 300 koronát ajánlott fel, a járőr tagjainak megjutalmazására, minthogy azonban ez összeg ily célra elfogadható nem volt, a csendőrség iránti elismerését olyképen óhajtotta kifejezésre juttatni, hogy az összeget a csendőrségi internátus javára engedte át. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Adományok, Jeszenszky József örmester Nyitra novákról, a háborúban megsebesült csendőr egyének javára 4 koronát, a laborczfői csendőr-különítmény a Vörös kereszt javára 6 koronát, míg a császártöltési örs legénysége, az erdélyi menekültek felségélyezésére, 7 korona 20 fillért juttatott hozzánk. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

Csendőrlégénységi kitüntetések a mögöttes országrészben teljesített szolgálatokért. Mint lapunk mai számának hivatalos részében olvassuk, Ő császári és apostoli királyi Felsége, a harctéren szerzett érdemeknek bőséges elismerése közben, a mögöttes országrészben teljesített csendőrlégénységi érdemeket méltóztatott legkegyelmesebb elismerés útján jutalmazni. — A magyar csendőrség, amely hivatásának mindenkor teljes magaslatán állott, ezuttal is jól kiérdemelt erkölcsi jutalomban részesült, amennyiben 5 arany érdemkeresztet, 10 koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, 105 koronás ezüst érdemkeresztet,

7 koronás vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, 20 koronás vas érdemkeresztet és 2 vas érdemkeresztet juttatott neki a legfelsőbb Haduri kegy. Fáradságos, tetet és lelket őrölő szolgálatainknak legkegyelmesebb jutalmazása újabb erőt fog nekünk kölcsönözni, hogy a legválságosabb időkben és a legnehezebb körülmények között is, lankadatlan buzgalommal, eskünkhöz hiven, becsülettel és vitézül teljesítsük nehéz, de nekünk kedves feladatainkat, megtartva és öregbitve eddigi jó hírnevünket.

Erdélyi menekültek üzenetei. Szelindek (Szeben-megye) községből elmenekült Gáspár Dávid csendőr örmester, örsparancsnok neje, aki jelenleg Kevermesen (Csanádmegye) tartózkodik, kéri férjét, hogy leveleit és pénzküldeményeit a kevermesi csendőr örsparancsnokság útján juttassa el hozzája. — Vén András örmester, oláhbrettyei örsparancsnokot egy nagyon közeli rokona kéri, hogy címét a tótkomlói örsrel sürgősen közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A francia és angol asszonyok. Svájci ujságok írják, hogy ámbár mindent elkövetnek a francia és angol lapok, mozgószínházak és varieték, hogy a francziák megértsék az angolokat és az angolok a francziákat, még sem koronázta eddig siker ezt a kölcsönös fáradozást. Csakis a németek ellen való gyűlöletben egyezik a jellemük, de kulturában, izlésben, erkölcsben és művészi dolgokban annyira különböznek egymástól, hogy együttértésük még ezekben a nagy pillanatokban is szinte lehetetlen. Erről a kérdésről ír a «Times» párisi tudósítója is, a ki azt a témát tárgyalja, hogy a francia asszony miképpen viselkedik az angol férfiak és asszonyok inváziójával szemben, a kik most szinte ellepik Páris. A francia asszony a háborúban megmutatta, hogy számos kiváló tulajdonsággal rendelkezik. Megmutatta, hogy, milyen vendégszeretet lakik benne, a mikor idegen menekülőkét kellett ellátnia. Legérdekesebb azonban annak a vizsgálata, hogy milyen viszony van a francia és az angol asszonyok között, a kik az utóbbi időben tömegesen keresik föl Páris. A legtöbb francia nő azt hiszi, hogy minden angol asszony szüffrazsett és éppen ezért nem is szimpatizál vele. Hogy ezen a barátságatlan viszonyon javítson, egy-két francia nő késznek nyilatkozott arra, hogy Angliába utazik és ott fölolvasásokat tart, a melyekben azonban politikáról nem lesz szó. Fontos az is, hogy a francia nők egyre inkább vágyakoznak arra, hogy megismerjék az angol hölgyeket, azonban csak a vágyakozásnál maradnak, mert a szigetlakók kiismerése nagyon nehéz feladat. Képzhető, hogy ha már a «Times» is beismeri, hogy a két ország asszonyai nem bírják megérteni egymást milyen lehet az angolok és francziák közötti a viszony Észak-Franciaországban, a hol jelenleg több százezer angol telepedett meg.

Az angol repülő nadrágja. Egy német ujság írja, hogy egy légi harcban a német repülők «leszedtek» egy angol aeroplánt, úgy hogy az a lövészárkba hullott. Az egyik angol tiszt azonnal meghalt, a második sértetlen maradt, csak éppen a nadrágja hasadt ketté. A németek rendkívüli udvariassággal fogadták és ellátták étellel-itallal. Az angol tiszt aztán lassankint magához tért, végül már bizalmasan beszélgetni kezdett és keservesen panaszkodott a nadrágja fogyatékoságáról, a mely most megakadályozza az elesett bajtárs temetésén való részvételben. A jó német fiuknak megesett rajta a szívük,

az egyik gyorsan gépére kapott, az angol állások fölé röpült és ledobta a fogoly angol esdeklő irását egy nadrág érdekében. Kis idő múlva aztán angol repülőgép jelent meg a német lövészárkok felett és ez egyszer békés csomagot dobott le: a kért nadrágot honfitársuk számára.

Vándorló orosz harangok. Egy kievi ruthén nyelvű lap jelentése szerint a megvert és visszavonuló oroszok nemcsak Lengyelországból, de a kiűritett orosz tartományokból is jobbára mind leszédtek és magukkal vitték az orthodox és a katolikus templomok harangjait, a melyeket Minszkebe szállítottak és ott a harangokat a hadvezetőség vette pártfogásába. Az átvétel és leltározás alkalmával megállapították, hogy a harangok legtöbbször lengyel avagy latin nyelvű felírás van s e felírásokból konstatalható az is, hogy a harangok nagy része igen régi korból származik s több akad olyan is, a mit a 15. században, a kereszténység behozatalának idejében öntöttek Littau városában. Több felírás mellől hiányzik az évszám, ellenben e helyett az akkor uralkodott királyok neve van följegyezve és így állapították meg azt, hogy néhány harang a Jagellok, illetve Kázmér király, több pedig Zsigmond király idejéből való. Felsőbb parancsra a minski harangok most újra vándorutra kelnek, a mennyiben valamennyit Moszkvába szállítják s a katonai hatóság ott fogja az egyes hadiszergyárok közt szétosztani, hogy a béke és a hit szimbolumaiból municiót, halált és pusztulást okozó gyilkos szerszámokat állítsanak elő.

A hajóösszeütközések meggátolása. Zürichből jelentik: A milánói «Corriere della Sera» londoni távirata szerint Isaaco, a Marconi-művek igazgatója kijelentette, hogy Marconi olyan találmány megszerkesztését fejezte be, a mely a parancsnoki hidra alkalmazva, a legnagyobb ködben és sötétségben is lehetetlenné tesz minden hajóösszeütközést.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjünk ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

P. L. Borsá. A szolgálati szabályzat I. rész 53. §-a mérvadó.

Akáczvira. Bár elnevezésük illetve címük csendőr címzetes őrmester, de az altiszti rangsorba nem számítanak be.

8888. Legalább öt évi kifogástalan szolgálat van előírva.

H. P. Sümej. Állandó (nem tábori) egészségügyi intézetben gyógykezelt csendőrnek az oda történt átadás napjával, a készült-ségi (hadi) pótdíj helyett rendszeresített különös pótdíjra való igénye megszűnik.

10. szám. A visszatartásra vonatkozólag nincs semmi rendelkezés.

Temes. Gondoskodás tárgyát képezi. Részleteket még nem közölhetünk.

Szerbia. 1. A vezénylés nem meghatározott időre történt, tehát felváltás nincs kilátásban. 2. Nem tudjuk.

H. F. Kistelek. Előírva nincsen.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

a m. kir. csendőrség állományában:

alezredesekké:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

1916. évi augusztus hó 1-ei ranggal a következő őrnagyokat:

simonyi és varsányi Simonyi Józsefet (1. rangszám), az V., Gömöry Lászlót (3. rangszám), az I. és Borhy Sándort (4. rangszám), a III. számú csendőrkerületnél;

őrnaggyá:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

1916. évi augusztus hó 1-ei ranggal:

Sikorszki Zsigmond századost (1. rangszám), a VII. számú csendőrkerületnél.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszitményes 3. osztályu kalonai érdemkeresztet:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül:

kossuthi és udvardi Kossuth Kálmán, a 15. honvéd gyalogezrednél beosztott IV. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

az arany érdemkeresztet:

a háboruban teljesített kitünő szolgálataik elismeréséül:

Schwarz Mózes és Ambrus József törzsrőmestereknek az I., Oláh Mihály járásőrmesternek és Jaroch Vilmos törzsrőmesternek, a II., Horovitz Sámuel törzsrőmesternek, a IV. számú csendőrkerületben;

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

Magyar László, Korcsmáros Mihály, Göndör György, Wolf János, Kovács György II., Bordás József és Horváth János járásőrmestereknek, Csonka András, Molnár Sámuel és Fehérvári László őrmestereknek, a IV. sz. csendőrkerületben;

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréséül:

Magerle Gyula őrmesternek az V. Pletikoszich Márton őrmesternek, a II., Gáspár József őrsvezető cz. őrmesternek, Rád László és Roska János csendőr cz. őrmesternek, az I., Spitzer Márton és Bartók Dániel csendőr cz. őrmestereknek, az I., Kádár Bálint, csendőr címzetes őrmesternek, a III., Tánczos Kálmán őrsvezető cz. őrmesternek, a IV., Weszerle Ignác őrsvezető cz. őrmesternek és Kovács József csendőr cz. őrmesternek, az V., Tóth György csendőr cz. őrmesternek, a VI., Guzrány Antal csendőr cz. őrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN**, törvényileg védett vízhatlan borkenőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa cégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

a koronás ezüst érdemkeresztlet:

a háboruban teljesített kitünő szolgálataik elismeréséül:

Kárpáti Sámuel törzsőrmesternek, a honvédelmi miniszterium 16. osztályában, Török István törzsőrmesternek, a belügyminiszterium csendőrségi osztályában, Babér Győző törzsőrmesternek, a csendőrfelügyelőségénél, Keresztes József, Horváth József, Porumba József, Szolga Albert, Gombás Dániel, Janka Csiki Antal járásőrmestereknek, Botschmer János törzsőrmesternek, az I., Bardócz Salamon, Illyés István III. járásőrmestereknek, Benedek Márton, Tóth Antal I., Mancel János, Krajcsovic István, Kiss Péter, Bezdán Kálmán és Abos Ferencz törzsőrmestereknek, a II., Matuz György, Lamos Árpád Fejes István, Gálfi Illés, Balogh József II., Pál Péter, Hatala Mihály járásőrmestereknek, Lányi Lajos, Szabó Antal, Gubicza Gyula, Tomek Gyula, Nagy Ernő, Vitál Gyula, Zsigmond Lőrincz, Zagyva István, Csiszér József törzsőrmestereknek, Szalay Pál őrmesternek és Bucsán Dániel őrsvezető cz. őrmesternek, a III., Kázmér Benjamin, Bongár János, Kázmér Ferencz járásőrmestereknek, Pálfi János, Csajkovics Sándor, Mureczkó István, Kalmár Ignác, Uszka Pál és Tamba György törzsőrmestereknek, a IV., Juhász István, Kollár Mihály, Csölle, András Nagy István I., Borisz István járásőrmestereknek, Gálik Tamás, Béres Gusztáv, Olexik József, Földvári Károly és Farkas József I. törzsőrmestereknek, az V., Sütő Jakab, Schnobel István, Raffai Ferencz, Barcsi János, Tompek József, Nagy Lajos I., Vlasits János, Szalai János, Nagy Ferencz I., Baranyi András és Barasics Kálmán járásőrmestereknek, Gesztesi András, Farkas Illés Törzsök Pál, Bayer József, Horváth Károly és Kardos Lajos törzsőrmestereknek, a VI., Nagy József, Árus József, Debreczeni József, Antal Lajos járásőrmestereknek,

Csekme Károly, Jakó Lajos, Klisch József, Grosz József, Bartók Mihály, Polgár József, Németh József I., Imecs Márton törzsőrmestereknek és Kiss János II. őrmesternek a VII., Vidi János, Kovács Ferencz, Lőrincz István, Lázár Kálmán járásőrmestereknek, Bagarus József, Steiger Antal, Grecu Dávid, Lukács János, Balogh Miklós és Márton István törzsőrmestereknek, a VIII. sz. csendőrkerületben, továbbá Németi István és Huba István törzsőrmestereknek a csendőrségi felszerelési anyagraktárnál, Oláh Ferencz, Szlatki Pál járásőrmestereknek és Bodonyi Gábor törzsőrmesternek, az országos csendőriskolánál, Stefkó Ferencz, V. számú csendőrkerületbeli törzsőrmesternek, beosztva a pozsonyi honvéd kerületi parancsnoksághoz, Máthé Miklós, III. számú csendőrkerületbeli törzsőrmesternek, beosztva a legfelsőbb honvéd törvényszékhez, Vargha István IV., VI. sz. csendőr-

kerületbeli törzsőrmesternek, beosztva a budapesti honvéd kerületi parancsnoksághoz;

a koronás vas érdemkeresztlet a vitézségi érem szalagján:

Tamás András járásőrmesternek, a II., Kozma Sándor, Lengyel István őrmesternek, Csik Ferencz, Békési Mihály és Matisz Mihály őrsvezető cz. őrmestereknek, a IV., Mihály Elek járásőrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

a koronás vas érdemkeresztlet:

Vértesi István törzsőrmesternek, a honvédelmi miniszterium 16. osztályában, Kiefer Péter járásőrmesternek és Józsa Antal törzsőrmesternek, a II., Holics Lajos járásőrmesternek, a IV., Tóth György I., Paulik János, Palatinusz János járásőrmestereknek és Illing Béla őrmesternek, az V., Szauner János, Ágoston József járásőrmestereknek, a VI., Bajkó Ferencz, Galicza József, Ivankevics Béla, Kóka András, Lajos Károly törzsőrmestereknek, Mészáros István, Soós János és Szöcs Gábor őrmestereknek, a VII. számú csendőrkerületben, Koó József, V. számú csendőrkerületbeli őrmesternek beosztva a pozsonyi honvéd kerületi parancsnokságnál, Zajzon János, III. számú csendőrkerületbeli őrmesternek beosztva a budapesti honvéd kerületi parancsnokságnál;

a vas éremkeresztlet:

Szepessy Jenő őrmesternek, a belügyminiszterium csendőrségi osztályában, Rákosi Antal, VI. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, beosztva a budapesti honvéd kerületi parancsnokságnál.

Adományoztatott:**a hadrakelt seregnél:**

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Sárosi Dániel csendőr cz. őrmesternek, beosztva a 23/II. népfelkelő hadtáp zászlóaljánál, Bertalan Sándor csendőr őrmesternek, beosztva a 32/IV. menetzászlóaljánál;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Bodnár József őrsvezető cz. őrmesternek, a IV., Mikheller Lajos, Barabás Domokos, Topor László őrsvezető cz. őrmestereknek, a VII., Vendég Antal csendőr cz. őrmesternek, beosztva a 23/II. népfelkelő hadtápzászlóaljánál, Szilágyi Antal őrsvezető cz. őrmesternek, a VIII., Dolinszki Samu csendőr cz. őrmesternek, Weser Adolf

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra. Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☰ Telefon 153-44. szám. ☰

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek értéke és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbétét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

őrmesternek, a IV., Varga Sándor őrmesternek, a III., Balázs János csendőr cz. őrmesternek, a II., Diriczi János csendőr cz. őrmesternek, a VIII., Kentler János csendőr cz. őrmesternek, a II., Brindzár János és Sopa Péter csendőröknek, a IV. és Pipás Ignác csendőr cz. őrmesternek, az I. számú csendőrkerületben ;

a bronz vitézségi érem :

Juhász Imre csendőr cz. őrmesternek, a 15/I. csendőr portyázó különítménynél és Török István csendőr cz. őrmesternek, az I. számú csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek :

a honvédelmi miniszter ur által :

a háboruban teljesített kitünő szolgálataikért :

Lőrincz István, Szász Dénes járásőrmesterek és Kaba Márton törzsőrmester, az I., Antalfi János járásőrmester, Barta József I., Kiss Gyula járásőrmesterek, Szabó János II., Dicsőfi András törzsőrmesterek, a IV., Pataki András, Vlád Szilárd, Cséfay Géza, Pál István és Hajzer János járásőrmesterek, Nagy Lajos és Pilinger József törzsőrmesterek, az V., Horváth József II. járásőrmester, Buday Mihály törzsőrmester, a VI., Czifra János, Tompa Ferencz járásőrmesterek, Veres István, Oszoli István, Madics Imre őrmesterek, Székely József, Serény János, Fodor Márton, Bákai Lajos őrsvezető cz. őrmesterek, Kis Gyula, Máthé István, Fosztó Gyula,

Szőcs Bertalan őrmesterek, Mike Albert, Máthé Antal és Farkas Sándor őrsvezető cz. őrmesterek, a VII.,

Durkó Gábor, Szabó Ferencz, Steiner Ottó, Palatka Áron, Szabó Antal, Kotán Ferencz járásőrmesterek és Szöllösi Imre törzsőrmester, a VIII. számú csendőrkerületben, prileszi Prileszky Gyula törzsőrmester, a csendőrségi felügyelőségnél, Maliczky Béla, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, a II. honvédkerületi parancsnok ügyésze mellé beosztva.

Előléptettek :

csendőr cz. őrmesterré :

1916. évi szeptember hó 1. évél :

Zsombori János és Belátye László, I. számú, Atanaczko György, Borlován Ignác, Baity Milutin, Vorigy Péter, Arszenov Dusan, Kovács József III., Molnár Balázs és Rudics Károly, II. számú Grisa József és Gregor Pál, III. számú, Kovács József IV., Szabados János, Gyurók Mátyás, és Szlávik János, IV. számú végül Dávid Demeter, Bende Lajos, Baki Imre, Torma Lajos, Balogh Lajos, Dupai Mihály, Mikló Sámuel, Fábíán Mihály II., Bihari János, Szigeti Sándor, Tóth János II., Bagoly Sándor, Tóth János III., Szabó Antal, Szabó György, Porcsin Ambrus, Gráma András, Bárczi József, Kovács István, Drótos Antal és Nagy Sándor II., VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakát művésziesen javít.

CZIMBALOM

szab. aczélszerkezettel, részletre is. Csodáerős, tiszta hangu **TÁROGATÓ** ósrégi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 kor., 80 korona és feljebb. — Finomabbak részletre is kaphatók.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár **Bpest, Rákóczi-út 71.**

Fuvolák, cziperák stb. — Húrok. — Javítási műterem stb.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből, hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Megjelen minden hó
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Az akaratérő.

Irta: *Argus.*

Szándékunk, tervünk, igyekezetünk, törekvésünk megvalósításának mozgatórugója: az akaratérő.

A szilárd, határozott akaratról, az elszánt, megingathatatlan tetterőről beszélni talán sohasem volt annyira időszerű, mint épen most, a világháború évek óta tartó zivataros napjaiban, a mikor módunkban van szemtől-szemben látni, sőt közülünk sokaknak személyesen is meggyőződést szerezni arról, hogy mit jelent és mit vihet véghez a szilárd elhatározásban megnyilvánuló akaratérő.

Hiszen mindnyájan tudjuk azt, hogy a harczó csapatoknak élelemmel, hadiszerekkel, különféle, a körülmények által megkövetelt hadieszközökkel való ellátása a hadviselés legfontosabb követelménye. De tagadhatatlan az is, hogy mindeme dolgokkal való kifogástalan ellátás mellett is, csak akkor sikerül eredményes harcokat elérni, ha úgy a vezetőség, mint a harczosok elszánt, határozott akaratéről tesznek tanúságot úgy a támadások keresztülvitelében, mint az esetleges védekezésnél megkövetelt szívós kitartásban.

Vannak emberek, akik azt állítják, hogy a határozottság, t. i. valamely cél elérése iránt határozott akaratérő, különösen ott, ahol egyes emberekről van szó s a személyes bátorságra és lélekjelenlétre is szükség van, nem annyira a szellemi és erkölcsi erő megnyilvánulása, mint inkább a testi erő kifejezése.

Ez azonban csak féligazság.

Köztudomású ugyanis, hogy azoknak a rendkívüli erejű embereknek a bátorsága és válságos viszonyok közötti küzdelmekben való kitartása, igen ritkán áll arányban izomerejüknek a fokával. Váratlan meglepetéseknél felmerülő fenyegető esetekben pedig igen kevesen dicsekedhetnének közülök az olyankor okvetlen szükséges és épen a szilárd akaratérőről tanuskodó lélekjelenlétről.

Különben is az itt emlegetett akaratérő csak igen kevés közösségben van a fizikai (izom) erővel, mert hiszen közismert dolog, hogy számtalan vékonydongájú, csekély izomerejű ember fejt ki bámulatos erkölcsi

akaratérőt és határozottságot, ha valamely kitűzött célja eléréséről van szó. Viszont rendkívüli testierejű emberek valósággal tehetetlenekké válnak hasonló esetekben, sőt rendes körülmények között is gyakran a mások támogatására szorulnak kisebb jelentőségű dolgokban is.

A valóság tehát az, hogy az akaratérő, a határozottság egy bizonyos lelki energia, a mely kisebb vagy nagyobb fokban minden embernek veleszületett tulajdonsága s csupán a felhasználásában érvényre juttatásában, no meg a fejlesztésében tapasztalhatunk eltéréseket az emberek között.

Azoknál az embereknél, a kiknél gyengébb fokban van meg ez a lelki — vagy mondjuk erkölcsi — energia, kedvező behatásokkal, a szellemi erő fokozásával, szoktatással és neveléssel fel lehet emelni a szükséges fokig; azoknál azonban, a kik már természetüknél fogva önállóságra tehetetlenek, minden dolgaikban, elhatározásaikban mások támogatására, tanácsára szorulnak, önálló akarat kifejtésére képtelenek — nem hogy fejleszteni, nevelni, fokozni lehetne ezt az energiát, de hovatovább még a velökszületett csekélyfokú energia is kialszik, elpusztul bennök.

Mindazonáltal senkinek sem szabad kétségbe esni és nem szabad elveszteni a bizalmát saját tettereje iránt, még akkor sem, ha azt venné észre magán, hogy egyes feltett szándékai keresztülvitelénél bátortalanul viselkedett vagy gyengének bizonyult, mert mint mindenben, úgy ennek fejlesztésében is, a kitartó munka, türelem és kellő erőfeszítés mellett, ha teljesen elérni nem is, de fokozatosan meglehető közelíteni a tökéletességet.

Az ez irányban szükséges kísérletek kifejtése közben előfordulhat, hogy egyszer-másszor türelmetlenek leszünk a kivárában, elégedetlenek az eredménnyel, de ha már az első sikert elértük, ez könnyebbé teszi a következőt, majd ez a másikat, míg végre teljesen urai leszünk akaratérőnknek, irányíthatjuk azt tetszésünk szerint s játszva küzdjük le azokat a nehézségeket, a melyek eléleinte reménytelenül, bátortalanul, kishitűséggel néztünk.

Közismert dolog, hogy vannak események az ember életében, a mikor nagyon is szükséges az óvatosság és talán a halogatás is, mielőtt cselekvésre határozná el

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J. cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

magát az ember, mert hiszen bizonyos határig minden dolgainkban kötelesség az elővigyázatosság. De az is igaz, hogy ama *bizonyos haláron túl* való ingadozás, tétovázás, habozás épen úgy elronthatja terveinket, mint a meggondolatlan elhamarkodás.

Hiszzen, ha megfigyeljük embertársainkat, könnyen rájövünk, hogy mily sokan vannak köztük, akik előrehaladásuk, boldogulásuk sikertelenségét folytonos halogatásuknak, t. i. annak tulajdoníthatják, hogy Pató Pál módjára mindig csak készülnek, de kellő akaratereő hiányában a cselekvésnél mindig visszarettenve, folyton késedelmeskednek.

Természetes, hogy minden cselekvésnél látni és tudni kell azt, mikor lehet kevés áldozattal sokat nyerni s mikor ajánlatos egy kínálkozó szerencséről lemondani, ha egy még előnyösebbnek mutakozó eredményre van kilátás. Ne felejtjük azonban, hogy egy ilyen elhatározásnak sokszor egy pillanat művének kell lenni, eljárásunk tehát a szilárd elhatározásra való képesség mellett, még igazi, eleven ítélőképességet is kíván.

Az étellel, az életben való boldogulással járó küzdelemben folytonosan újabbnál újabb akadályok merülnek fel előttünk és csak az remélheti, hogy győztesen kerül ki e küzdelemből, aki minden újabb akadállyal szemben újabb erővel és elszántsággal fog a küzdelemben.

Előfordulhat, hogy egyik másik szándékunk, tervezetésünk végrehajtása közben épen akkor húzza keresztül a sors a számításunkat, mikor már kezünkben hisszük a szerencsés eredményt s hogy az ilyen csapás könnyen elkedvetlenedést szülhet bennünk. Ezek azonban csak gyenge akaraterejű embereket hozhatnak zavarba. De azokban, akikben meg van a határozott akaratereő és tettvágy, épen az ilyen esetek keltik fel a tudásuk és tehetségük iránti bizalmat, mert érzik azt, hogy megbírnak küzdeni az eléjük táruló még nagyobb nehézségekkel és veszedelmekkel is.

Sokan állítják azt is, hogy határozott, szilárd akaratereővel csak tanultabb, műveltebb embereknél találkozhatunk.

Ha azonban alaposabban megfigyeljük a dolgot, rájövünk, hogy ez is csak olyan féligazság, mint a testi erőre való hivatkozás.

Hiszzen nyilvánvaló, hogy hiába van a feje teletömve tudománnyal, de ha hiányzik annak a gyors és határozott felhasználására szükséges akaratereő és szilárd elhatározás, bizony nem ér semmit az egész tudomány, mert épen akkor nem lehet érvényesíteni és értékesíteni, mikor a kínálkozó pillanat elérkezett.

Hány meg hány embertársunk kinlódik egész életén keresztül a szerencsétől elhagyva, a társadalom által fel nem ismerve, pedig jeles képesítéssel kerültek ki az iskolából.

Az élet iskolája azonban sokkal nehezebb ama másikkal. És a tétovázó, habozó, akaraterejét, tettvágyát érvényesíteni nem tudó embert, habár kitünő képesítése van is, az élet versenypályáján könyörtelenül félrelökik. hátraszoritják a bár kevesebb tudásu, de határozott akaratereő embertársai. Itt nincs kimélet senki iránt s csak az érvényesül, akiben megvan a kellő akaratereő az akadályok leküzdésére.

Hány meg hány embertársunkról halljuk azt a mondatot: szegény, az életben sohasem tudott boldogulni, pedig az iskolában mindig az elsők között volt, minden iskoláját kitünően végezte, mindenki szép jövőt jósolt neki!

És nincs kizárva, hogy éppen ez a jóslás tette az ilyen embert szerencsétlenné. Kitünő képesítése nyomán és a sok hizelgő nyilatkozat hatása alatt ugyan szinte önként bekövetkezendőnek hitte a boldogulást, ideálistává vált és azt hitte, hogy az elfelejtkezett ama mélyértelmű magyar közmondás jelentőségéről: Segíts magadon, az Isten is megsegít!

Az iskolában talán genialis felfogásuknál, esetleg a genialitást pótló vasszorgalmuknál fogva még kivívhatták az elsőséget, a kiválóságot, de mert az életiskolájában már hiányzott belőlök a bátorság, a vasakarattal párosult alkalmazkodni tudás, emiatt tönkrementek, míg a kevésbbé tehetséges, de az életbe vasakarattal, törhetetlen energiával átlépő kartársaik, talán épen ő rajtuk keresztül gázolva, sikeresen, esetleg nagy szerencsével, ugyszólván játszva küzdhatték le az élet nehézségeit.

Ha már most a testi erőre és a szellemi vagy erkölcsi erőre vonatkozó fentebb említett állításokat fél-féligazságnak mondjuk, az eredménye az, hogy a két féligazságból egy egész igazság válik.

Szóval: megállapíthatjuk, hogy az emberi szilárd akaratereő és határozottság fejlesztése és nevelése csak az ép szellemei és testi erő egybehatása folytán sikerülhet, mert — ama közismert szállóige szerint is — «ép és egészséges testben lakik ép lélek».

Minthogy pedig a csendőr ép és egészséges szervezetű ember kell hogy legyen, következésképen feltehető róla és el is várható tőle, hogy lelki és szellemi erejének az akaratereőben, bátorságban éles ítélőképességben és határozottságban való megnyilvánulásai is épek és tökéletesek legyenek.

Mert, hogy az eddigieket — habár ezek mind e rendürrangu és állásu emberre vonatkoztathatók is, — csupán a bajtársak okulására soroltam fel, azt úgy hiszem, mindenki eleve felismerte.

Annál inkább fel kellett ezt ismerni és figyelembe is kell venni a mondottakat minden csendőrnek, mert az ilyen különös hivatásu embereknek, mint a csendőr is, akiknek hivatásuknál és szolgálati megbízatásuknál fogva

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít **Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára.** . . . Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítattott 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

ugyszólván minden pillanatban készen kell lenni valamely hirtelen támadó veszedelemmel való szembezárlásra, az ilyenkor felmerülő akadályok leküzdésére és a rábizott feladatnak hosszadalmas töprengés, tétovázás, habozás nélküli gyors és határozott megoldására csak az éles ítélőképességgel párosult akaraterő és határozottság teheti képessé.

Ahhoz, hogy a csendőr a szolgálata közben felmerülő különféle helyzetnek fontosságát s az annak megfelelő fellépés szükségességét és a kellő intézkedés minőségét hamarosan, sőt egynémely esetben pár pillant alatt felismerhesse és mérlegelni tudhassa, első sorban éles megfigyelő és ítélőképességre van szüksége. Ezt pedig csak a csendőri szolgálattal kapcsolatos tudnivalók szorgalmas és fokozatos megtanulásával sajátíthatja el.

Már ehhez a megtanuláshoz is szilárd akaraterő, szivós kitartás és vasszorgalom szükséges. Annál is inkább szükséges ez, mert hiszen minden csendőr önmagától is tisztában van vele, hogy míg a hivatásával járó kötelességének fokát, törvényes jogainak határát nem ismeri, hosszabb töprengés, gondolkodás mellett sem működhet helyesen, még kevésbé kifogástalanul.

Természetes, hogy ehhez a tanuláshoz bizonyos — egyik csendőrnél kevesebb, másiknál több — idő szükséges és ezért van az, hogy a próbacsendőr önálló intézkedéssel kapcsolatos szolgálati ténykedéssel csak igen ritkán s akkor is csak kisebb jelentőségű szolgálatok teljesítésével bizható meg.

Ezért kell a próbacsendőri-, majd a csendőri-, azután a járőrvezetői-, ezt követőleg a másodaltiszti alkalmazásra képessé tenni magát, hogy mindezek után, törekvése és megbízhatósága jutalmául az önálló őrs- és járásparacsnoi állást elnyerhesse.

Önként értetődik, hogy a könnyebb felfogásu s kiterjedtebb elemi ismeretekkel rendelkező csendőrnek hamarabb sikerül ez, mit azoknak, akiknek nehezkesebb a felfogásuk vagy a gyerekkori iskoláztatásuk egy vagy más okból nem volt a követelményeknek megfelelő.

De, hogy erős akarattal és szilárd elhatározással párosult vasszorgalommal ez utóbbiak is körülbelül lépést tarthatnak az előbbiekkal s azokhoz hasonló eredményt tudnak felmutatni, a csendőrlegénység között — dicséretükre legyen mondva — igen sok elismerésre méltó törekvéssel találkozunk.

(Vége köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Uj hadigépek.

Nagy az öröm az angoloknál. Mióta sir Douglas Haig, az angol seregek főparancsnoka, szeptember tizenötödiki jelentésében a pánczélos nehéz harczikocsiknak

egy új fajtájáról emlékezett meg, a mely jelentős képességeknek adta próbáját, az angol ujságok hasábszám cikkeznek a legújabb haditalálmányról. Mesebelivé tulozzák jelentőségét.

A «Times» harczteri tudósítója kótyagos fejjel áradozik az új gépről, melyet özönvíz előtti szörnyeteghez hasonlít. Majd így folytatja:

— Ma már a németek is tudják, mi is tudjuk, hogy komoly harci gépekről van szó. Német hadifoglyok kijelentették, hogy a «tank»-ek (ez az angol nevük) felhasználása ellenkezik a civilizált hadviselés elveivel. Valóban, nem igen képzelhető el félelmebb látvány, mint az ilyen rohanó szörnyetegké, mikor a nehéz tüzérség vihara után füstön, poron és gránitszilánkokon keresztül robognak a szürke alkonyatban. A meglepett ellenség hiábavaló gyorstüzet zúdított reá. De nemhogy a puszkagolyók tehettek volna kárt benne, az ellenség tábori tüzérségének lövedékei is szikrázva pattantak le a szörnyetegek áthatolhatatlan pánczélos bőréről. A legelűső német árokvonalig rohantak a gépek, ott hid módjára keresztbe álltak fölötté és az árok lakóit géppuskájukkal végigpásztázták. A mint a mi gyalogságunk is odaért, pöfögve fölkerekedett a szörnyeteg, hogy az arcvonalnak más pontján folytassa halálosztó munkáját. Különösen erősen beépített hadállások ellen bizonyult megbecsülhetetlennek a hadigépek munkája, mert olyan közelre tudtak férni hozzánk, a milyenre a védtelen gyalogság sohasem lett volna képes. Erdős terepen a szörnyetegek egyszerűen letaposták a gyalogos katonára nézve olyannyira akadályozó erdőalji bozótot és játszai könnyűséggel törtek keresztül az ellenség torlaszain. Igaz, károk is érték a gépszörnyetegeket. Olyikuk meg is rongálódott. De viszont a többi tultett minden várakozáson. Repülőink, kik a gépek minden mozdulatát megfigyelték fölülről, leírják, hogy mikor a gyalogság még javában küzdött az ellenséggel, hogyan robogott végig az egyik gépa kiürített Flers község főutcáján. Más gépeken nagy plakátok lobogtak, rajtuk a fölírás ezt mondta: «Külön kiadás! A németek nagy veresége!» Az egyik szörnyeteg egy németektől megszállott czukorgyárnak úgy ment neki, mint valami pleziozaurusz egy galambducznak. Nekiment és széjjeltaposta. Egyetlen egy óra leforgása alatt értékesebb munkát végeztek ezek a gépek, mint valamennyi Zeppelin összevéve, a háború óta. (?) Mindazonáltal valószínű, hogy sikerüknek megvan a határak, mert eredményes működésüknek legfőbb föltétele, a meglepés, természetesen megszűnik jövőre, és mert Németország is bizonyára sietve hozzálát ilyen gépek megépítéséhez.

A «Daily Telegraph» is kiküldötte tudósítóját a nevezetes találmány leírására.

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

— Hónapok óta — mondja — dolgoztunk olyan találmányon, a mely rohamra kelő gyalogságunkat megóvja az ellenség gépfegyvertüzétől. A németek a mi támadásunkkal szemben ahhoz a taktikához fordultak, hogy ágyúink tüze elől mély üregekben bujtak meg, s a fölszínen csak akkor jelentek meg géppuskáikkal, mikor gyalogságunk rohamra indult a széjjellőtt állások ellen. Ilyen módon minden támadásunk igen sok emberünk életébe került. Olyanféle készüléket kellett tehát kigondolnunk, a mely előnyomuló gyalogságunknak valósággal pajzsául szolgáljon. Sikerült is nemcsak kigondolnunk, hanem valósággá is tennünk találmányunkat. Már hónapokkal mostani támadásunk előtt kipróbáltuk az angol front mögött a gépeket, de olyan módon, hogy a mi katonáink se tudták, milyen célra valók. El is keresztelték a Tommyk «titokzatos tartályoknak» (the mysterious tanks). A hadiszörnyeteg azonban valójában csak tökéletesített alakja a talán tíz évvel ezelőtt feltalált mechanikai százlábunak, melyet akkoriban katonai bizottság próbált ki. Tank (tartály) elnevezésének eredete elég szokatlan. A municziós-minisztérium, mely a gép elkészítését intézte, nagy titoknak őrizte a monstrum rendeltetését. Attól tartott, hogy a puszta névvel is el találja árulni, milyen célra szolgál a masina. Valami ártatlan nevet kerestek azért számára és így keresztelték el a megfelelő szakosztályt «tanksdepartment»-nek (tartály-osztálynak), magát a gépet pedig tartálynak. Végül aztán rajta is ragadt.

KÉPEINKHEZ.

Az olasz harcztérről.

Ugyátszik, hogy a görzi eredmény nagymérvben fokozta az olaszok támadási kedvét. Azt hiszik, hogy minden támadásuk olyan sikerrel jár ezután. Offenzívának is egyremásra, de ezeket az offenzívákat csak az ide-oda kapkodás jellemzi már. Egyszer a tiroli-fronton támadnak, majd ha ott nem érik el a remélt eredményt, az Isonzo vonalra térnek vissza, hogy néhány napi ágyuzás, támadás után, ha nincs eredmény, a Fleims völgyben; majd a Lusia hegycsoport körül folytassák az eredménytelen harcot. Így megy az egyik frontrészről a másikra, közben pedig folyton a csapatok átcsoportosításáról kell gondoskodniok, hogy kellő erővel legyenek a gyalogsági támadásokra is, mert eleendő emberanyag nélkül a pergőtűzig fokozódó ágyuzás sem ér semmit.

Természetes, hogy ezek a kapkodó támadások mindenütt készen találják a mi csapatainkat is. Ügyesen

beszerzett előzetes értesítések és a légi megfigyelők jelentései alapján újabb és újabb védművek készülnek a támadásra kiszemelt pontokon, Másutt pedig maszkírozott utakkal és lövészárkokkal vezetik félre az ellenség megfigyelőit. Polyik a munka mindenütt. Erősítik, pótolják a fedezékek megrongált részeit deszkákkal, sövényvel, kövekkel, gerendákkal homokzsákokkal, mert csak így remélhetik a fedezékek védelme alatt meghúzódó harcosok, hogy kiállja az építmény a pergőtűzet.

Ilyen védművekkel van ellátva a képeink egyikén bemutatott Sabottino is.

A front közelében levő községek, mint a képeinken látható Tolmein is, állandóan olyanok mint a méhkas. Rajzik az ember és a különféle jármű kifelé és belel szakadatlanul. Nincs pihenés sem éjjel sem nappal. A távolról dörgő, pufogó ágyuk lármája s a puskák ropogása nem zavarja az ottani működést. Megszokta már mindenki; egy-két eltévedt gránát robbanása s a légitámadók fenyegetése nem ujság már a front közelében levő községekben. Nem hoz zavarba senkit, sem meg nem ijeszt. A következményekre el van készülve mindenki, tudja a dolgát, ismeri a beosztási helyét és idejét minden harcos és végzi a kötelességét zavartalanul, mert jól tudják, hogy csak így lehet eredményesen védekezni, a sokkal nagyobb számú ellenséggel szemben.

HIREK.

Adomány. Dr. Szűts István főhadnagy 50 koronát juttatott hozzánk, mely összeget Kispál László dicsőszentmártoni műmalomtulajdonos ajánlott fel, a kárára elbitangolt két ló és egy szekér kézrekerítői iránti elismerése jeléül, oly rendeltetéssel, hogy az összeg a létesítendő csendőrségi internátus javára fordíttassék. Az adomány rendeltetési helyére küldetett.

Hadseregparancsnoksági dicséret. Guttman Albert, III. számú csendőr kerületbeli törzsrőrmesternek a 3. hadsereg hadtápparancsnokság táborig csendőrségnél 1915. évi márczius hó 1-től szeptember hó 30-ig teljesített kitünő szolgálataiért, a hadseregparancsnokság, a legfelsőbb szolgálat nevében, dicsérelő elismerését nyilvánította.

Erdélyi menekültek izenetei. Debreczeni József járásrőrmester, ki jelenleg a cs. és kir. 19. számú helyőrségi kórházban, Pozsonyligetfaluban van gyógykezelés alatt, ez uton kéri csendőrségi bajtársait, hogy a Háromszékmegyei Csomakőrösről elmenekült felesége és három gyermeke hollétéről őt egy levelezőlapon értesíteni sziveskedjenek;

Barabás Izsák őrmester, kinek czíme Imreh csendőrezred 6. század, Táborig posta 363, kéri azon bajtársait, akik a Fogarasmegyei Vledényből elmenekült felesége (szül. Greif-Elvira) hollétéről valamit tudnak, hogy az ő czímét feleségével viszont felesége czímét vele közöljék;

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be **Budapesten, Király utca 58. sz.**

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

Az olasz harcztérről — A Sabotino Oslavjáról nézve.

Mikló Dénes őrsvezető czimzetes őrmester neje, ki jelenleg Talpas községben (Arad megye) tartózkodik, kéri azon bajtársakat, kik férje hollétéről valamit tudnak, hogy czimét vele, a talpasi őrs útján tudassák;

Csibi Ferencz csendőrőrmester, ki az Imreh csendőrezred 2. zászlóalj 3. századába van beosztva, tábori posta 363. kéri azon bajtársait, akik az Uzon községből ismeretlen helyre elmenekült felesége és 2 gyermeke hollétét ismerik, hogy feleségének czimét hozzák tudomására;

Szekeres Dénes csendőrőrmester, kéri azon bajtársakat, akik a Fogarasmegyei Alsóvístól elmenekült felesége és két kis gyermeke hollétéről valamit tudnak, tudatnák feleségével alábbi czimét: cs. és kir. 71. gyalog hadosztály, Sikorszki zászlóalj, tábori posta 363;

Zsák Ferenczné, mezőméhesi (Torda Aranyos vármegye) lakos, kinek férje legutóbb a sötéthavasi őrsön teljesített szolgálatot, arról panaszkodik, hogy férje augusztus hó 28-ika óta nem ad életjelt magáról. Akik tehát férjéről valamit tudnak, kéri ezt a fenti czimen vele közölni;

Orbán Ferencz, Irbánya (Szabolcs megye) menekült csikszentmiklósi községi bíró kéri az ismeretlen tartózkodású Erős Balázs csikszentmiklósi születésű csendőrőrmestert, hogy jelenlegi czimét vele mielőbb közölje.

Kérelem. Kovács György népfölkelő, lemhényi születésű pótcsendőr, kéri a lemhényi születésű László György csendőr czimzetes őrmestert, esetleg azon bajtársakat, akik ennek hollétéről valamint tudnak, hogy czimét vele közöljék.

Gyűjtés a Vörös Kereszt javára. Donkó Ignác őrmester zentafelsőhegyi őrsparancsnok, Gál János tizedes közreműködésével a következő tagokat gyűjtötte Zentafelsőhegyen a Vörös Keresztnek: 7 tagot egyszermindenkorra fizetett 20—20 koronával, 105 tagot hat éven át fizetendő 2—2 koronával és 10 tagot hat éven át fizetendő 1—1 koronával. Ezenkívül önkéntes adakozásokból befolyt 2 korona 74 fillér. Ezek szerint az összes gyűjtés 1462 korona 74 fillért tesz ki. A valóban szép eredményt felmutató fáradozás önmagát dicséri.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mire tanítják a francia tisztet? A francziáknak meglehetősen vérükben van a színpadias hatások és deklamálás iránt való hajlandóság. Egy szép gesztus, vagy találó, elmés teatrális mondás mindig nagy befolyást gyakorol a könnyen felbuzduló, hevülékeny francziák elhatározására. A francia katonai hatóságok most a háború céljaira is fel akarják használni ezt a nemzeti tulajdonságot. Párisi újságok jelentése szerint Paul Mounet hírneves francia színész, a «Comédie Française» tagját, a ki egyuttal a szavalás tanára a színiakadémián, a frontra küldik, hogy az ott felállítandó tanfolyamon a fiatal tisztet beavassa a szaválás művészetének titkaiba. Természetesen nem arról van szó, hogy a tisztet szerepeket tanuljanak, hanem csak arról, hogy megtanulják a beszéd és a taglejtések hatását, a melyek legjobban lelkesítik, ragadják el a

legénységet. A francia hadvezetőség ugyanis azt hiszi, hogy az ütközet kimenetele gyakran a parancsnokló tiszt magatartásától s a parancs szavaitól függ. A parancsok ugyan hivatalosan mindenütt egyformák, de semmiesetre sem közömbös, hogy milyen módon közlik azt a legénységgel. A hangnak erőteljesnek, nyugodtnak és elszántnak kell lennie. A taglejtések gyorsak és nagy lendületűek legyenek, ha látható hatást akarunk elérni. Ezenkívül fel akarják kelteni a tanfolyamon a tisztnek azt a gyakran lappangó képességét, hogy alkalomadtán maguk találjanak ki olyan mondatokat, a melyeket a történelem később megőrizett. Például ilyent: «Franciaország harcosai gyülekeztek fényes kardom köré». Az ilyen színpadi mondatok értékét eddig — az új terv szószólói szerint — a hadsereg nem méltányolta kellőképp. Kíváncsiak vagyunk, hogy a «színpadi kiképzést nyert tiszt» a jövőben több sikert fog-e hozni a francia fegyvereknek.

Háborús furcsaságok. A háború nagyon sokban megváltoztatta az orosz városok külső képét, így például Pétervár külvárosa, Novaja Derevnja teljesen kínai városá alakult át, mert ott lakik az a sok ezer kuli, a ki bevándorolt Kinából. A kievi városi tanács elhatározta, hogy a nagy lóhiányra való tekintettel a városi üzemekhez tevéket fog vásárolni. A délvidéki városokban olyan nagy a húshiány, hogy tevéket vágunk le, a melyeknek husát aztán kimérik a nép számára. Simperopolban naponkint két-három tevének húst árúsítják el a mészárosok.

A világ népessége. Jó néhány év előtt a földrajzi és statisztikai tudomány képviselői nemzetközi közös értekezletükön hozott határozatukból kifolyólag megkezdték azt a nagy munkát, a melynek célja az volt, hogy a földkerekségnek népeit összeszámlálják és a világ népességét megállapítsák. Ez a munka a háború alatt se szünetelt, sőt serényen folyt tovább és nemrégiben végre be is fejeződött. A mint a bécsi földrajzi társaság közhírré tett közléseiből kiderül, a világ összlakosságának számát véglegesen 1800 millió lélekben állapították meg és ebből a nagy néptömegeből cirka 910 millió, tehát valamivel több, mint a fele, az ázsiai földtekén él és lakik. Talán alig is kell külön kiemelni, hogy ez az Ázsia lakosságára vonatkozó számadat nem pozitív és abszolút hitelességű, hanem inkább becslésen alapuló meghatározás, mert hiszen úgy Kína belsőjében, mint a középázsiai hegyvidéken is valóságos népszámlálást soha nem végeztek és ez egyáltalán keresztülvihetetlennek is látszik. Európa lakosságát 470 millióban állapították meg, míg ezzel szemben Dél- és Észak-Amerika lakosságát 182 millió főre teszik; Afrikában pedig 160 millió lélekszámot állapítottak meg, míg végül Ausztrália és a hozzátartozó szigetvilág összlakosságát — ez utóbbit természetesen szintén becslési alapon — 60 millióban vették föl. Az elmúlt század nyolcvanas éveken szintén tettek a világ összlakosságára nézve számításokat és akkor a világ összlakosságát 1500 millió lélekben vették föl; eszerint az utolsó három de cennium — 30 év — alatt a világ népessége 300 millióval szaporodott.

A «Times» hirdetéseiből. Egy sebesült katona mint néző valamelyik golfklub tagjai sorába óhajtana belépni. —

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

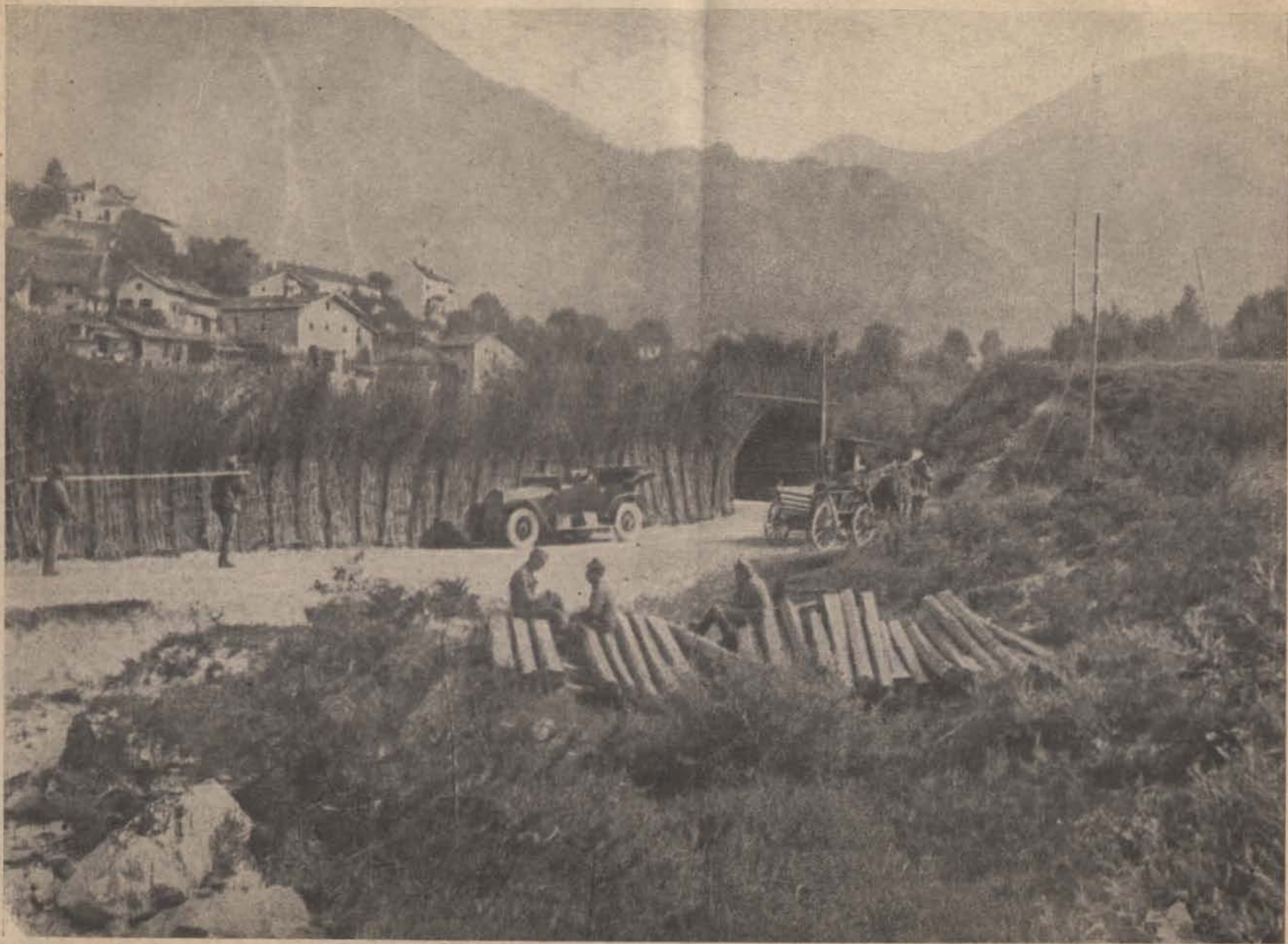
◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Zsótér-bérbáz, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.)

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünéklő pathéfonok. — Világhírű tús gramfonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Az olasz barzstérről. — Tolmein.

A tiszték és legénység figyelmét felhívjuk arra, hogy harcztéri fénykép-felvételeknek a «Daily Mail»-hoz való beküldésével jövedelmüket megkétszerezhetik. — Az e sorokat aláíró hölgy egy igazi hadigyereket szeretne örökbefogadni. — A ki semmiféle hadimunkát nem végez, de azért hazafiságát és áldozatkészségét mégis valamivel bizonyítani kívánja, az küldjön egy autót az e sorokat jegyző sebesült és most üdülésre utalt tisztnek, hogy azon naponként sétaturát tehesen. — Mindazoknak a hölgyeknek, a kik megfeszített erővel küzdenek a megélhetés gondjaival, ajánljuk, hogy ha magukon és a gondterhes élet terhein könnyíteni akarnak, — olvassák el a «A cseléd nélküli háztartás» címen megjelent könyvet, a mely minden könyvkereskedésben 25 shillingen megvehető.

A németek és a vaj. Németországban már a vajjegyet is behozták, de azért az előirt nyolczadkilós adagokat megszerezni mégis igen nehéz. A legtöbben tehát úgy próbálják megszerezni az óhajtott tápszert, hogy az árusító asszonyoknak keményen és elszántan udvarolgatnak. A kik virággal kedveskednek, még meglehetősen mindennaposak, ámde a vajnak olyan makacs imádói is vannak, a kik még értékesebb ajándékoktól sem riadnak vissza, csak hogy részükre hajlíthassák az árusító asszonyok szívét. Ezek a szelid fajta, de azért még mindig eléggé veszedelmes megvesztegetések az utóbbi időben annyira gyakoriak lettek, hogy már nem lehet pusztán tréfálkozással tudni rajtuk, hanem komolyabb mérlegelésre tartanak számot. Estek ugyanis olyasmik is, hogy az árusítónők a kedveskedők részére több vajjat is adtak, mint szabad lett volna, azután pedig a máximalás ellenére is több pénzt kértek az olyanoktól, a kik a vajért csak a törvényesen előirt summat akarták megfizetni, s tudomást se akarnak venni az idők változásáról; a mely szerint a vajért már nemcsak pénz, de ajándék is jár. Németországban most azon török fejüket az illetékes tényezők, hogy akár büntető paragrafusokkal is miként vehetnék elejét a visszaéléseknek.

A süketség szimulánsainak figyelmébe. Franciaországban állítólag fogytán vannak az emberanyagnak s egyre nehezebbé válik a csapatok veszteségeinek pótlása annál is inkább, mert sok a szimuláns, aki a betegség ürügyével akar a frontszolgálattól menekülni. Az ez ellen való védekezés során végzett tanulmányok és kísérletek most azután egy olyan készülék feltalálására vezettek, a melynek segítségével lehetlenné válik a süketségi szimulálás, sőt ellenőrizhető a készülékkel, laikusok által az orvos is, a mi annál fontosabb, mert ujabban sok orvos-panama került napfényre és a doktorok is ludasok abban, hogy eddigelé sokan menekültek úgy a szolgáltól. Az érdekes találmányról nemrégiben tartott a párisi tudományos akadémián előadást a feltaláló, dr. Marage. Készülék mibenléte és működése persze hadititok, csak annyit közöltek róla a párisi lapok, hogy a készülék óralapja négyszáz fokra van beosztva — s ha a vizsgálat alá vett egyénnél a mutató ötven fokon alul marad, akkor a frontszolgálatra is alkalmas, míg szaz foknál csak a helyőrségi szolgálat indokolt, 150 fokon felül ellenben az illető süket és katonai szolgálatra teljesen alkalmatlan. Most felülvizsgálják e készülékkel az összes süketeket s így valószínű, hogy igazán süket is igazolva lesz és menekül a szimulálás gyanuja alól. A katonaszabadtásnak azonban befellegzett.

Az elveszett haszon. Megbízható és pontos statisztika ugyan nincs arról, hogy a nyári fürdő- és turista-

forgalom évente mily összegeket emészt föl és mennyi jövedelmet hajt az egyes országoknak, megközelítő és elfogadható becslések azonban vannak s ez alapon fogalmat alkothatunk arról, hogy a világháboru miatt megszünt forgalom révén az egyes országok micsoda veszteséget és kárt szenvednek. Ez az összeg pedig milliárdokra rug. Francia szakavatott közgazdák becslése szerint 1912-ben Franciaország egymaga 2.5 milliárdot zsebelt be az oda özönlő turistáktól és fürdőzőktől. 1915-ben Franciaország bevétele e czimen csak 1.4 milliárdot tett ki, ámde ebbe már bele van számítva az is, a mit az angol hadsereg költött és hagyott Franciaországban. A veszteség tehát többre rug egy milliárdnál. Olaszország évente átlagosan 750 millió lírát vett be az itáliai műemlékeket és egyéb természeti szépségeket látogató idegenektől. Tavaly már alig volt 50 millió a bevétele, ez idén pedig még a felére se számítanak. Legtöbbet veszít az utazási, fürdő- és turista-forgalom kimaradásával Svájc, a mely ország pedig ugyszólván ebből élt s évről-évre számtalan milliókat vett be az odaözönlő s az Alpesek csudás szépségeit látogató külföldiektől. Fölötte nagyra rug a skandináv államok, Svédország és Norvégia vesztesége is, mert ide is sűrűn jártak az idegenek, különösen pedig a németek, a kik azonban immár két nyáron át teljesen kimaradtak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

U. J. Fehértemplom. 1—2. Az egyszerű sárga karpaszomány viselésére való jogosultságát, az illetékes pótzászlóalparancsnoksága bírálja el, ahova az ezirányú kérvény is előterjeszthető.

OO. A nősöket illeti meg.

Brassó. Ha a kinevezett őrsparancsnok nőtlen, úgy a közgazdálkodás eszközl.

T. B. Csendőrségi nyugdíjtörvény szerint, a sebesülés fokához képest esetleg felemelten.

Havasvirág. A szalagsávnak illetén megkülönböztetése rendszerezítve nincs s így nem is viselhető. — A jelvénypótdíj az adományozás sorrendjében hivatalból ítéltetik oda.

Tudnivagyó 1914. 1. Rendeletek kikeresésére nincs időnk. Jelölje meg kérdésének tárgyát közelebről. 2. Sorsjegyeiről később.

Róza. A kereszténység kezdetével, a XIII. század elejéig mindenki azt a nevet viselte, melyet a keresztelésnél kapott. Ekkor úgy hazánkban, mint egyebütt az előkelő nemes birtokos osztályhoz tartozók váraik, birtokaik után kezdték a vezetéknev felvételét, a polgári és jobbágyi osztály azonban csak a XIV. század vége felé kezdett vezetéknevet szórványosan használni. A XVI. században azonban az államok nyilvántartás czéljából a vezetéknev felvételét és használatát már kötelezővé tették. Erre az időre esik a vezetéknev általános használata.

Belgrád. Az eddig érvényben volt bélyegilletéki fokozatok hatályon kívül helyezése és az új tételek életbeléptetése az 1916. szeptember 23-án szentesítést nyert 1916. évi XXVII. tcz. alapján történt. Mindazon esetekben, amelyekben a kincstár joga az illetékre nézve, a törvény életbelépte után nyílt meg, a bélyegilletéki fokozatok új tételeit kell alkalmazni.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy az alább nevezettek a nekik adományozott idegen kitüntetések stb. elfogadhassák és viselhessék:

*a bajor királyi Szent-Mihály érdemrend
ezüst érmet:*

Bükfa József csendőr cz. őrmester,
Nagy Sándor I. csendőr cz. őrmester és
Pesti István csendőr, mindhárom az V. csendőr-kerület állományában.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

a 2. osztályú ezüst vilézségi érem:

Rab János csendőr cz. őrmesternek, a IV. számú csendőr-kerületben.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatik:

somlyói és óvári Szilágyi Elemér, II. számú csendőr-kerületbeli főhadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen», 1916. évi október hó 1-től számítandó három hó tartamára.

Választott lakhelye: Budapest.

Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

csendőr törzsőrmesterré:

1916. évi október hó 1-ével:

Pálfi Imre őrmester, a IV. számú csendőr-kerület állományában.

Ideiglenes nyugállományba meghagyatik:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Fehér Márton, IV. számú csendőrkerületbeli ideiglenesen nyugalmazott járásőrmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Lőcse.

1916. évi október hó 1-ével:

Bardócz Áron, VII. számú csendőr-kerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Okiratilag megdicsértettek:

a hadsereg-főparancsnokság által:

a háboruban teljesített kitünő szolgálataikért:

Wolf Gyula, a hadsereg-főparancsnokság táborig csendőr tartalékos osztágyparancsnokságnál beosztott III. csendőr-kerületbeli csendőr törzsőrmester;

a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

a háboruban teljesített kitünő szolgálataik elismerésül:

a m. kir. I. számú csendőr-kerület állományában:

Orbán Elek, Lukács János, Szász Imre, Glaviczky Ferencz, Török Imre járásőrmesterek, Miklós Ferencz, Demény Antal törzsőrmesterek, Tabár Antal, Dudás Ferencz, Jancsó István őrmesterek, Bocskor József, Bors Márton, Végh József, Zoldos József, Barta János, Sütő József, Mester Sándor őrsvezető címzetes őrmesterek:

a m. kir. II. számú csendőr-kerület állományában:

Gyukits Ferenc, Heszler Ernő, Temérdek András, Szabó István IV., Poór Lajos, Mészáros Károly, Ambrus Béla, járásőrmesterek, Fehér Nándor, Rónai János I. törzsőrmesterek, Weber Sándor, Paska Ádám, Kaincz Ferenc őrmesterek, Kern Vilmos, Todorán Zakariás, Villányi Imre, Oláh József I., Ligeti Alajos, Székely Dénes, Fóri Ferenc, Varga Ferenc I., Perényi Zsigmond, Lovas János, Rónai János II., Kiss András I., Oláh Sándor, Kiss József II., Mészáros Mihály I. őrsvezető címzetes őrmesterek, Burghardt Jakab, Tok Pál, Papp József II. csendőr címzetes őrmesterek;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Varga Ferenc járásőrmester, Csorba János, Pálfi Imre őrmesterek, Dobos Imre, Lobodai Gyula, Fehér Miklós őrsvezető címzetes őrmesterek;

a m. kir. V. számú csendőr-kerület állományában:

Zádori Mihály, Varga István I., Balázs Pál, Szitár András I., Szolga (Szőlős) István, Lamperth Lajos, Szlatki Erazmus, Végh Pál járásőrmesterek, Csorba József, Kroszlák Miklós, Kocsis János, Glédura Sándor őrmesterek, Jáger István, Csémi Lajos, Szedlák Ferenc, Klimó András, Mészáros Gyula I., Tomor Gábor őrsvezető címzetes őrmesterek;

a m. kir. VI. számú csendőr-kerület állományából:

Horváth László járásőrmester, Molnár Balázs törzsőrmester, Gábrriel Dénes, Krommer Alfréd József őrmesterek, Toldi Ferenc, Schranz Pál, Reiter István őrsvezetők címzetes őrmesterek;

a m. kir. VIII. számú csendőr-kerület állományában:

Varga János II., Balogh István, Pándi József, Sziklai Árpád, Tanics Péter járásőrmesterek, Bölöni Balázs, Kis P. Károly törzsőrmesterek, Beke Sándor őrmester, Szilágyi Sándor, Kerekes István őrsv. cz. őrmesterek, Hrubai Ferencz csendőr cz. őrmester;

a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktár állományában:

Haitl Károly törzsőrmester.

Részesítettettek:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

a magasabb fokozatu havidíj-illetékben:

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású **CAMPOLIN** törvényileg védett vízhatlan bőrkenőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa özeftől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flócián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

1916. évi augusztus hó 1-ével:

a VII. rangosztályban:

a következő alezredesek: Almássy Zsigmond, az V. és peremartoni Virágh László, a VIII. számú csendőrkerület állományában.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1916. évi október hó 1-ével:

Bordás József, IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Székelyhid (Biharmegye).

Nyugállományba helyeztetett:

1916. évi október hó 1-ével:

Greuc Dávid, VIII. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a «Felülvizsgálati szabály» 3. §. I. bekezdése alapján.

Választott lakhely: Debreczen.

Előléptettek:

örmesterré:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Tóth István II., IV. számú, Szenyák József és Buga József, V. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

1916. évi szeptember hó 14-ével:

Petri Antal, III. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Jakó Lajos, I. számú, Dörnyei János, II. számú, Fekete Ferencz, II., III. számú, Borsiczki István és Tóth Zsigmond, V. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

Orosz István, Tatár János, Haragits Antal, VII. sz. csendőr-kerületbeli csendőrök.

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Turnya Vincze, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi szeptember hó 10-ével:

Kerepeczki János, Pojda László IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 13-ával:

Vlasits Mihály II., számú és Halaj Imre, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 15-ével:

Strekfusz József, Bernert Lajos és Latinovics Gábor II. számú, továbbá Adamovics József, Mrázik István, Klucivszki István, Fehér Sándor, Pajda László, Szunyog Imre Lukács János I., Laurinyecz János, Kudrics Gergely, Turjanin János, Balázs Sándor, Mutter Elek, Kajcsa József Filip János, Blegya László, Mucsicska János, Szőlősi András, Kornestyán Antal, Bacsa Gyula, Lautner Péter, Falticska Antal, Csenár József, és Mihálkó Pál, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 21-ével:

Cseke Imre és Bayer János. II. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Nagy József II. őrsvezető cz. őrmester 4 darab, Balogh József III. és Kelemen Boldizsár csendőr cz. őrmesterek 3—3 darab, és Kozák János járásörmester 2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban.

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Thoma Márton őrmester 3 drb., Bányai Albert őrmester, Berán András őrsvezető cz. őrmester, Farkas Gergely és Szórádi Imre csendőr cz. őrmesterek 2—2 drb,

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Horváth József járásörmester, Szikora István őrsvezető cz. őrmester, Ádám Béla csendőr cz. őrmester 3—3 drb. és Sándor Gábor őrmester 2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettettek.

Névváltoztatás.

Az alább nevezettek, belügyminiszteri engedély alapján a következőképen változtatták meg családi nevüket: Onisor Győző, I. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester «Orbán»-ra.

Zsurkucz Demeter, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, «Zsolnai»-ra.

Muszka József, VII. számú csendőr kerületbeli csendőr, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Magyari»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Tóth Pál I. csendőr cz. őrmester, Bellér Ilonával, 1916. évi szeptember hó 9-én, Zentán.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Zavogyán György csendőr cz. őrmester, Tószegi Etel Borbálával, 1916. évi szeptember hó 17-én, Óbében;

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Farkas György őrsvezető cz. őrmester, Gyulai Juliannával, 1916. évi augusztus hó 20-án, Ókésken;

Pócs Ferencz csendőr cz. őrmester, Sámuel Annával, 1916. évi augusztus hó 22-én, Baján;

Géczy József csendőr cz. őrmester, Hajdu Jolánnal, 1916. évi augusztus hó 26-án, Ipolyszakállason;

Sándor Ferencz csendőr cz. őrmester, Kovács Teréziával, 1916. évi szeptember hó 4-én, Czeglédén;

Somogyi János járásőrmester, Hegedüs Irén Klárával, 1916. évi szeptember hó 5-én, Dunavecscsén;

Takács József csendőr cz. őrmester, Dörner Évával, 1916. évi szeptember hó 3-án, Szilbereken;

Várad István csendőr cz. őrmester, Vidovlts Máriával, 1916. évi szeptember hó 2-án, Baján;

Kinczér László csendőr cz. őrmester, Halász Máriával, 1916. évi szeptember hó 9-én, Kiskunhalason;

Nagy István I. id. nyug. csendőr cz. őrmester, Szijj Rozáliával, 1916. évi szeptember hó 16-án, Ókésken;

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Török János csendőr cz. őrmester, Lipták Ilonával, 1916. évi szeptember hó 5-én, Gönczön;

Darabont Ferencz csendőr cz. őrmester, Darabont Etelkával, 1916. évi szeptember hó 16-án, Rétyen;

Sinkó Mátyás csendőr cz. őrmester, Kertész Eszterrel, 1916. évi augusztus hó 14-én, Kisczigándon;

Szelik Ferencz csendőr cz. őrmester, Szennyes Judittal, 1916. évi augusztus hó 20-án, Beregszászon;

az V. számú csendőrkerület állományában;

Magyari Domokos őrsvezető cz. őrmester, Poór Ilonával, 1916. évi augusztus hó 29-én, Magyarbélén;

Serényi István csendőr cz. őrmester, Zimmermann Jozefinával, 1916. évi augusztus hó 26-án, Hegybányán;

Bondor Zsigmond csendőr cz. őrmester, Varga Eszterrel, 1916. évi augusztus hó 29-én, Alsószelén;

Polyák József csendőr cz. őrmester, Makovényi Margit Irmával, 1916. évi augusztus hó 28-án, Berczelen;

Hény László csendőr cz. őrmester, Nagy Erzsébet Katalinnal, 1916. évi szeptember hó 9-én, Zselizen;

Horváth Sándor I. őrsvezető cz. őrmester, Olejnik Erzsébettel, 1916. évi augusztus hó 26-án, Rózsahegyen;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Fontányi István őrsvezető cz. őrmester, Tanner Vil-mával 1916. évi szeptember hó 5-én, Tamásiban;

Szalay István csendőr cz. őrmester, Simon Lidiával, 1916. évi szeptember hó 3-án, Beleden;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Holló Lajos csendőr cz. őrmester, Kanda Juliannával, 1916. évi augusztus hó 23-án, Seprösön.

Szabó Imre II. őrsvezető cz. őrmester, Müller Ilonával, 1916. évi augusztus hó 29-én, Debreczenben.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 40 K, nagy „Union” szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.